

Scam

**การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

นางเมทินี สว่างศรี ไวท์

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช**

พ.ศ. 2550

**The Construction of an Enrichment Reading Entitled “Four-Legged Friend”
for Prathom Suksa IV Students**

Mrs. Methinee Sawangsri White

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ชื่อและนามสกุล นางเมทินี สว่างศรี ไวท์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผุสดี ภูอินทร์

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ผุสดี ภูอินทร์)

.....
(อาจารย์ ดร. สุวรรณีย์ ยะหะกร)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่...๒...เดือน...กุมภาพันธ์.....พ.ศ. ...๒๕๕๑...

ชื่อการศึกษา คั่นคว้าวีอิสระ การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อผู้ศึกษา นางเมทินี สว่างศรี ไวท์ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุสดี กุญชรินทร์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว้าวีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือได้ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ใช้แบบประเมินแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ และให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 คน อ่านหนังสือและตอบแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า 3 ระดับ การวิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพใช้การหาค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาคั่นคว้าวีมีดังนี้ (1) หนังสือที่สร้างขึ้นมีรูปเล่มขนาดสิบหกหน้ายก หรือ 14.6×21 ซม. ความยาว 48 หน้า เนื้อหาของหนังสือแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กหญิงกำพร้าแม่คนหนึ่งที่กับสุนัขแสนรู้ที่มีความกตัญญู ลักษณะของเนื้อหามีการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.60 ถึง 4.07 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.81 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (3) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน ด้านเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.60 ถึง 2.85 และมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.72 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเหมาะสมมาก

คำสำคัญ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ผุสดี กุญชรินทร์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามผลการศึกษาค้นคว้าอย่างใกล้ชิดเสมอมา จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ และอาจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร กรรมการสอบผู้ศึกษาค้นคว้าผู้ศึกษาซึ่งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรณย์ อาจารย์อัจฉรา ประดิษฐ์ นางสาวระพีพรรณ พัฒนาเวช นางสาวอรทัย รอดน้อย และนางสาวปิ่นกาญจน์ วัชรปาลณ ที่ให้ความอนุเคราะห์แก้ไข เสนอแนะการสร้างหนังสือ ส่งเสริมการอ่าน ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลงได้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาค้นคว่ายังได้รับความอนุเคราะห์จากโรงเรียนนานาชาติ เซนต์สตีเฟนส์ กรุงเทพมหานคร ที่ให้การสนับสนุนการจัดทำหนังสือ และได้รับความช่วยเหลือจากนักเรียนภายในโรงเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็น จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบคุณ คุณเจสัน ลีโอนาร์ดี ไวท์ ซึ่งให้ความช่วยเหลือในการทำภาพประกอบหนังสือ และให้กำลังใจเสมอมาตลอดระยะเวลาของการศึกษา

เมทินี สว่างศรี ไวท์

มิถุนายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	3
การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน.....	21
บทที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา.....	30
บทที่ 3 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
สรุปผลการศึกษา.....	81
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	90
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	91
ข แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
ค การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	100
ง แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน.....	105
จ การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน.....	108
ประวัติผู้ศึกษา.....	112

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาและทักษะในการสื่อสารทักษะหนึ่งที่สำคัญ และจำเป็นมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เราใช้การอ่านในการเรียนรู้ หรือแสวงหาความรู้ สรรพวิทยาต่างๆ เพื่อจะได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ให้ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยุคปัจจุบันนี้เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญมาก จะต้องอาศัยการอ่านจึงจะเข้าใจและสื่อความกันได้ถูกต้อง แม้จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ก็ไม่สามารถทดแทนการอ่านได้ตรงกันข้าม คนในยุคนี้ต้องอ่านเพิ่มมากขึ้น เห็นตัวอย่างได้จากการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลต่างๆ หรือการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงกัน หรือแม้แต่การส่งข้อความถึงกันโดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ก็ล้วนแต่ต้องใช้ทักษะการอ่านทั้งสิ้น นอกจากนี้ เรายังใช้การอ่านเพื่อความบันเทิงใจ และการพักผ่อนหย่อนใจได้ ที่สำคัญ การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมได้อีกด้วย ดังนั้น ทักษะการอ่านจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ และสามารถนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งได้รับจากการอ่านไปพัฒนาตนเองและสังคมต่อไป

จะเห็นได้ว่า ชีวิตของคนเราไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการอ่านตลอดเวลา ยิ่งอ่านมากเท่าไรก็ยิ่งมีความรู้มากเท่านั้น เราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะการอ่านตลอดเวลา ไม่ควรหยุดชะงักอยู่แค่เพียงระดับ “อ่านออก” เท่านั้น โดยเฉพาะในวัยเด็กประถมศึกษาที่เป็นวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้ เมื่ออ่านออกแล้วก็สมควรได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านด้วย เพราะผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านมักจะอ่านมาก ทำให้มีทักษะการอ่านที่ดี มีอัตราเร็วในการอ่านสูง ได้รับความรู้จากการอ่านมากมาย จนเป็นผู้ที่รู้กว้างไกล สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะอื่นๆ อีกได้เป็นอย่างดี เช่น ทักษะการพูด ทักษะการเขียน เป็นต้น ทำให้ศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีส่วนทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่รู้จักคิด วิเคราะห์ เลือกรับหรือทำในที่เหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้กลายเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ต่อไปในอนาคต

จากความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า เด็กไทย ซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของชาตินั้น ควรจะได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เพื่อที่จะได้เป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถ และมาพัฒนาประเทศ แต่เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ค่านิยมต่างๆ การดำรงชีวิต ตลอดจนการเลี้ยงดูบุตรหลาน เปลี่ยนแปลงไปด้วย พ่อแม่ในหลายๆ ครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาดูแลบุตรหลาน หรือบางทีมีเวลาแต่ก็ให้อิสระแก่บุตรหลานในการเลือกทำกิจกรรมต่างๆ ที่บ้านด้วยตนเองตามลำพัง ทำให้เด็กเลือกทำกิจกรรมโดยขาดผู้แนะนำที่ดี บางคนได้แต่ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง เล่นเกม ไม่สนใจการอ่าน หนังสือ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือเมื่อเด็กไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน มีโอกาสได้อ่านมากขึ้น แต่ก็เป็น การอ่านเพราะครูบอกให้อ่าน มิได้อ่านเพราะอยากอ่านหรือรักการอ่าน เมื่อครูไม่ได้ให้อ่านก็ไม่ได้ฝึกอ่านเช่นกัน ทำให้เด็กไทยในปัจจุบันมีทักษะการอ่านที่ด้อยลงไป จึงควรจะมีการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อจะได้เป็นการพัฒนาทักษะการอ่าน และพัฒนาเยาวชนของชาติให้ดีขึ้น

การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนั้น อาจทำได้หลากหลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมเล่นนิทาน กิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหา กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมบันทึกการอ่าน สัปดาห์ห้องสมุด หรือนิทรรศการแสดงผลงาน เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะจัดขึ้นได้ ย่อมต้องใช้ทักษะการอ่าน และต้องมีสื่อที่สำคัญ นั่นคือ หนังสือนั่นเอง หากต้องการให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ก็ต้องทำให้เด็กรักหนังสือ รู้จักเลือกอ่านหนังสือ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดบริการหนังสือให้ไว้สำหรับเลือกอ่านอย่างหลากหลาย และมากเพียงพอที่จะสามารถเลือกอ่านได้ตามความต้องการ หนังสือเหล่านั้นต้องเป็นหนังสือที่ดี เหมาะสมกับเด็กในวัยต่างๆ มีลักษณะน่าอ่าน สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้ เนื้อเรื่องสนุกสนาน หากหนังสือมีลักษณะเช่นนี้ ก็จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน เกิดความรู้สึกลอยลางอ่านขึ้น ได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีใครบังคับ และส่งผลให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านได้ในที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ในฐานะที่ผู้ศึกษาเป็นครูสอนวิชาภาษาไทย จึงเห็นควรอย่างยิ่งว่า นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีนิสัยรักการอ่านหนังสือตั้งแต่เด็ก และรู้จักพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของตนเองให้มากขึ้น โดยการที่ผู้ศึกษาเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านขึ้น ตามแนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนให้มีหนังสือส่งเสริมการอ่านมากขึ้น ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และเพื่อเป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านหนังสืออยากอ่านหนังสือที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้น ด้วยตัวนักเรียนเองโดยไม่มีใครบังคับ ซึ่งน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียนได้ไม่มากก็น้อย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการศึกษา

3.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันเทิงคดี ที่ผู้ศึกษาเป็นผู้แต่งขึ้นเอง เนื้อหาแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กหญิงกำพร้าแม่คนหนึ่งกับสุนัขแสนรู้ที่มีความกตัญญู ลักษณะของเนื้อหาเป็นการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสี่ประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม

3.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ตรวจสอบโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ จำนวน 10 คน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 สถานศึกษามีหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคุณภาพ ใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4.2 นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

4.3 ครูผู้สอนได้แนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน

5. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กประถมศึกษา ดังนี้

5.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.2 หนังสือสำหรับเด็ก

5.3 การเขียนเรื่องสั้น

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน จึงได้สรุปหัวข้อที่สำคัญ และที่เป็นประโยชน์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

5.1.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จินตนา ไบกาชุย (2542: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือหนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติ และมีสาระประโยชน์ และยังคงกล่าวไว้ อีกว่า เมื่อพิจารณาความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านแล้ว จะเห็นว่ามิรายละเอียดตรงกับหนังสือสำหรับเด็กประเภทสารคดีและบันเทิงคดีนั่นเอง

สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 87) ให้ความหมายไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม โดยให้ความรู้ มีคติ และมีสาระประโยชน์

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 8) สรุปความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไว้ว่า เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั่นเอง รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านอาจเป็นนิทาน นวนิยาย สารคดี เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมเยาวชนก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคติแง่คิดจากเรื่อง รูปเล่มต้องสวยงาม มีภาพประกอบ จะเขียนอยู่ในรูปของร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ แต่เนื้อหาต้องไม่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

สุชาติ เจริญฤทธิ์ (2543) ได้สรุปความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า เป็นหนังสือที่มุ่งเน้นให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ช่วยฝึกทักษะและพัฒนาทักษะการอ่านของเด็ก ทั้งยังช่วยเสริมประสบการณ์และความเข้าใจเนื้อหาอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียน โดยมีเนื้อหาอิงหลักสูตร และผู้เรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ

ชนิสิตา คชาทอง (2543) ได้สรุปความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่าเป็นหนังสือที่มุ่งเน้นการปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาที่นอกเหนือไปจากหนังสือเรียน โดยมีเนื้อหาอิงหลักสูตร เนื้อหาสาระไม่ขัดต่อประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม

ศศิธร พูลทอง (2546) ได้สรุปว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะการอ่าน และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น การเลือกเนื้อหาจึงต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของผู้เรียน

สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่ง ที่เขียนขึ้นมาเพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้อ่านมีนิสัยรักการอ่านเป็นสำคัญ อีกทั้งยังช่วยฝึกและพัฒนาทักษะการอ่านของผู้อ่านด้วย ซึ่งรูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้อาจเป็นนิทาน นวนิยาย สารคดี หรือเรื่องสั้นที่เขียนในรูปของร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ แต่เนื้อหาจะต้องไม่ขัดต่อศีลธรรมวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม และต้องมีการสอดแทรกความรู้ คติ หรือข้อคิดไว้รูปเล่มต้องสวยงาม ดึงดูด น่าสนใจ มีภาพประกอบ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากอ่าน และได้ประโยชน์จากการอ่านด้วย

5.1.2 วัตถุประสงค์ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน (ถวัลย์ มาศจรัส 2538 และ ณรงค์ ทองปาน 2526 อ้างถึงใน สุชาติ เจริญฤทธิ์ 2543) สรุปได้ว่า การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และจุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านยังมีส่วนช่วยในการเรียนภาษาของนักเรียน ปูพื้นฐานการเรียนวรรณคดี ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความอยากรู้อยากเรียน และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม หรือค่านิยมที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนด้วย

5.1.3 องค์ประกอบในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 11 - 16) ได้กล่าวถึงรายละเอียดขององค์ประกอบด้านต่างๆ ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ซึ่งผู้ศึกษาสรุปได้ว่า ในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ควรมีองค์ประกอบของเรื่องที่ชัดเจน ดังนี้

1) แนวคิดของเรื่อง ที่บางคนเรียกว่าแก่นของเรื่อง คือ สิ่งที่ผู้อ่านจะสรุปได้หลังจากที่อ่านเรื่องจบ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึงก่อนเสมอว่าจะเขียนถึงเรื่องอะไร

2) โครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดเหตุการณ์เรื่องราว ที่จะดำเนินเรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ ควรประกอบด้วยปัญหา ข้อขัดแย้ง การต่อสู้ปัญหา อุปสรรค หรือความน่าสงสัย ชวนให้ติดตาม และจบลงด้วยวิธีการแก้ไขปัญหา

3) ฉาก คือ สถานที่และสิ่งแวดล้อมที่ผู้เขียนสร้างขึ้นให้ปรากฏในเรื่อง

4) บทสนทนา คือ คำพูดโต้ตอบระหว่างตัวละครในเรื่อง บทสนทนาที่ดี ต้องกระชับตรงเป้า ทำให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวจากบทสนทนาได้ด้วย

5) การเปิดเรื่อง เป็นการเริ่มต้นฉากแรกของเรื่องเพื่อเร้าความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของงานเขียน หากเปิดเรื่องดีก็จะทำให้ผู้อ่านอยากที่จะอ่านต่อไป

6) การดำเนินเรื่อง คือ การกำหนดบทบาทของตัวละครให้ดำเนินไปตามโครงเรื่อง เพื่อสื่อถึงเรื่องราวแก่ผู้อ่าน

7) การปิดเรื่อง คือ การจบเรื่องซึ่งจะคลี่คลายปมปัญหาที่กำหนดไว้

8) ท่วงทำนองการเขียน คือ เทคนิคการใช้สำนวนถ้อยคำ ที่แสดงออกถึงความคิด และเจตคติของผู้เขียน

9) ตัวละคร เป็นตัวดำเนินเรื่อง ทำหน้าที่แสดงบทบาท สื่ออารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้อ่าน

10) คติหรือข้อคิดจากเรื่อง ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเรื่องควรมีข้อคิดเพียงอย่างเดียว และไม่ซับซ้อน

11) สำนวนภาษา ซึ่งสามารถเขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ขึ้นอยู่กับวัยของเด็กเป็นสำคัญ

โดยสรุปแล้ว การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านก็คล้ายๆ กับการเขียนนวนิยาย คือ ต้องมีแนวคิดของเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก บทสนทนา การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง ท่วงทำนองการเขียน ตัวละคร คติจากเรื่อง สำนวนภาษา จะแตกต่างกันบ้างก็ตรงที่ความยาวเท่านั้น นวนิยายเป็นหนังสือขนาดยาว แต่หนังสือส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่เป็นเรื่องขนาดสั้น และต้องเขียนตามความสนใจของเด็กแต่ละวัย

5.1.4 ขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การเขียนนั้น ไม่ว่าจะเขียนในรูปแบบใด ต้องมีขั้นตอนการเขียนที่ชัดเจน วางแผนอย่างรัดกุม เพราะจะทำให้การเขียนสำเร็จได้โดยง่าย ซึ่ง ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2536 อ้างถึงใน ศศิธร พูลทอง 2546) แนะนำขั้นตอนการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาจุดประสงค์ในหลักสูตร

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์บทบาทการสอนของตนเอง เพื่อกำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาบทเรียนตามหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล

ขั้นที่ 3 นำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเขียนเนื้อเรื่อง โดยเรียบเรียงเป็นนิทาน นิยาย บทความ เรื่องสั้น ฯลฯ ให้เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งหาภาพประกอบด้วย

ขั้นที่ 4 นำเรื่องที่เขียนมาวางแผน จัดเรียงหน้าเป็นฉบับร่าง

ขั้นที่ 5 จัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ให้เพื่อนครูและนักเรียนอ่าน

ขั้นที่ 7 ปรับปรุงแก้ไข

รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 100 - 101) ได้สรุปกลวิธีในการเขียนหนังสือ ส่งเสริมการอ่านไว้ว่า ขั้นแรก จะต้องกำหนดแนวคิดของเรื่องก่อนว่าจะเขียนถึงเรื่องอะไร เช่น ความพยายาม ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อ ความกล้าหาญ เป็นต้น จากนั้นก็วาง โครงเรื่อง การวางโครงเรื่องต้องสัมพันธ์กับแนวคิดของเรื่อง หลังจากวางโครงเรื่องโดยละเอียดแล้วขั้นตอนสำคัญต่อมา คือ การลงมือเขียน ในการเขียนต้องดำเนินเรื่องไปตามโครงเรื่องที่วางไว้อย่างเคร่งครัด จะเปิดเรื่องอย่างไร ให้ตัวละครตัวใดเป็นตัวดำเนินเรื่อง ปัญหาของเรื่องคืออะไร การแก้ปัญหาของเรื่องแก้อย่างไร จะปิดเรื่องอย่างไร ต้องเขียนให้ชัดเจน ต่อไปเป็นการตั้งชื่อเรื่อง ในการตั้งชื่อเรื่อง ไม่จำเป็นต้องตั้งชื่อเรื่องให้ตรงกับแนวคิดของเรื่องเสียทีเดียว เพราะเป็นการตีกรอบความคิดมากเกินไป สำคัญอยู่ตรงที่ว่าเนื้อเรื่องที่เขียนสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องหรือไม่ หากชื่อเรื่องกับแนวคิดของเรื่องไปด้วยกันได้ก็ถือว่าใช้ได้แล้ว อย่างไรก็ตาม ในการตั้งชื่อเรื่องจะตั้งชื่อก่อนลงมือเขียน หรือเขียนเนื้อเรื่องจบแล้วจึงตั้งชื่อเรื่องก็ได้

หลังจากเขียนเรื่องจบแล้ว ลองอ่านทบทวนดูว่าเรื่องที่เขียนดีพอหรือไม่ มีอะไรต้องแก้ไขอีกบ้าง สำนวนภาษาดีหรือไม่ ย่อหน้า วรรคตอนถูกต้องหรือเปล่า มีคำผิดหรือไม่ มีคติเตือนใจ ข้อคิด ที่ต้องการสื่อแก่ผู้อ่านครบถ้วนหรือไม่ ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยของเด็กหรือไม่ ส่วนใดยังบกพร่องต้องแก้ไขทันที จากนั้นทิ้งไว้สักระยะหนึ่ง แล้วนำมาตรวจทานดู ข้อบกพร่องอีกครั้ง แก้ไขอีกครั้งจนแน่ใจว่าเรื่องที่เขียนสมบูรณ์จริง จากนั้นจึงนำเรื่องที่เขียนไปให้เพื่อนครูหรือเด็กๆ อ่าน หากเด็กๆ อ่านแล้วรู้สึกสนุก เข้าใจว่าเราต้องการสื่ออะไร ได้คิดอะไร จากเรื่อง ถือว่าใช้ได้แล้ว แต่ถ้าหากผู้อ่าน อ่านแล้วไม่เข้าใจ แสดงว่ายังมีข้อบกพร่องอย่างแน่นอน ต้องนำมาแก้ไขใหม่

5.1.5 หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาและเทคนิคในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากที่ได้กล่าวไว้ในความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านแล้วว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่ง ดังนั้น หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาและเทคนิคในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านจึงใช้หลักเกณฑ์และเทคนิคเดียวกันกับการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ ซึ่ง สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 88-89) ได้สรุปหลักเกณฑ์และเทคนิคในการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ไว้ดังนี้

หลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาในการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ คือ

1) ต้องเลือกรูปแบบหรือโครงสร้างที่สามารถสื่อเนื้อหาสาระและความคิดให้แก่ผู้อ่าน

2) ต้องเรียบเรียงและเสนอเนื้อหาให้สอดคล้องเกี่ยวเนื่องกันในจุดประสงค์ที่ต้องการ

3) ต้องเชื่อมโยงความคิดหนึ่งให้เข้ากับอีกความคิดหนึ่ง จากความคิดย่อยขยายไปสู่ความคิดหลักของเรื่องในลักษณะที่ทำให้ผู้อ่านบรรลุจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้

4) ความคิดหรือข้อความใดๆ ที่สำคัญควรเสนอไว้เป็นประโยคแรก หรือประโยคสุดท้ายของย่อหน้า หรือเสนอเนื้อหาส่วนที่สำคัญนั้นในปริมาณมากกว่าส่วนอื่นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย หรือจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง

เทคนิคการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ ได้แก่

1) การเลือกเรื่องที่เขียน ควรเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนหรือผู้อ่าน มีลักษณะที่กระตุ้นความสนใจและสร้างความกระตือรือร้นให้ผู้อ่าน และเหมาะสมกับอายุของผู้อ่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ อายุ 2 – 7 ปี สนใจเรื่องเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการลงโทษ ตัวเล็กต้องชนะตัวใหญ่ อายุ 7 – 10 ปี สนใจเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหารางวัล ทำดีต้องได้ดี อายุ 10 – 13 ปี สนใจเรื่องเกี่ยวกับการทำตามสังคม ชอบเรื่องคนดี คนเด่น คนสำคัญ อายุ 13 – 16 ปี สนใจเรื่องเกี่ยวกับการนิยมอวดมคดิ ชอบเสียสละเพื่อส่วนรวม และอายุ 16 – 20 ปีขึ้นไป สนใจเรื่องเกี่ยวกับการยึดตามคติสากล มีเหตุมีผล

2) การตั้งชื่อเรื่อง ต้องตั้งชื่อเรื่องให้กะทัดรัด แต่ไม่รวบรัด สะดุดตาสะดุดใจ น่าสนใจ อย่าใช้คำสองแง่สองมุม ชื่อเรื่องต้องไม่ตรงจนเกินไป ทำให้ขาดความน่าสนใจ

3) โครงเรื่อง ก่อนเขียนต้องวางโครงเรื่อง เพื่อให้เรื่องดำเนินไปเป็นขั้นตอนอย่างครอบคลุม ก่อนลงมือเขียน ต้องกำหนดวัตถุประสงค์การเขียนให้ชัดเจนไว้ตลอดเรื่อง

4) เสน่ห์ของเรื่อง ได้แก่ ภาษาที่ใช้ ตัวละคร ฉาก เนื้อเรื่อง ภาพประกอบ

5.1.6 รูปเล่มและขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่านของ รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 45-47) และ ศูนย์วิชาการจังหวัดนครพนม (2536 อ้างถึงใน ศศิธร พูลทอง 2546) สรุปได้ว่ารูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่านมีส่วนประกอบ ดังนี้

1) ปกนอก อาจเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้ บนปกของหนังสือจะมีภาพสวยๆ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือ ข้อความบนปกหน้ามีเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพ สำนักพิมพ์ หรือตราของสำนักพิมพ์

2) ปกใน เป็นหน้าที่สำคัญ เพราะประกอบด้วยส่วนต่างๆ คือ ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพประกอบ ชื่อผู้ระบายสี ประวัติผู้แต่ง โดยย่อ ประวัติผู้วาดภาพโดยย่อ ผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ เป็นต้น

3) คำนำ จะบอกความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือ เนื้อหาสาระ วิธีการนำเสนอ หรืออาจเป็นการกล่าวขอบคุณของผู้เขียนต่อผู้ที่ช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือ โดยลงชื่อเจ้าของผลงานผู้เขียนคำนำปิดท้าย

4) คำนิยม คำชี้แจง (ถ้ามี) เป็นคำกล่าวที่ผู้เขียนแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ หรือเป็นเหตุผลในการผลิตหนังสือ และการนำหนังสือไปใช้

5) เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ผู้แต่งแต่งขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เขียนไว้ในหน้าคำนำ

6) อธิบายศัพท์ที่ท้ายบท ศัพท์ยากจากเรื่องต้องมีคำอธิบาย เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง ได้ดียิ่งขึ้น

7) คำรับรองของผู้บริหาร โรงเรียน การจัดทำผลงานทางวิชาการ ควรมีคำรับรองของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ด้วย เพื่อให้ผู้ประเมินผลงานมีความมั่นใจว่าหนังสือเล่มนั้นเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเองจริง

8) บรรณานุกรม สำหรับหนังสือโดยทั่วไปแล้ว บรรณานุกรมมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะหนังสือที่เป็นสารคดี เพราะยิ่งอ้างอิงมากเท่าไรก็ยิ่งมีความน่าเชื่อถือมากเท่านั้น แต่สำหรับหนังสือนิทาน เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชน ที่เขียนขึ้นมาเองนั้น ไม่จำเป็นต้องมีบรรณานุกรมก็ได้

9) ปกหลัง เป็นส่วนประกอบส่วนหลังสุดของหนังสือ ส่วนนี้จะมีภาพประกอบหรือไม่ก็ได้

ในการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน สิ่งที่ควรคำนึงถึง คือ ความสวยงามและความน่าสนใจของรูปเล่ม เพราะจะได้ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้เกิด

ความรู้สึกอยากอ่าน เมื่อได้เห็นหนังสือ รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550: 25-29) ได้เสนอการจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นขั้นตอนไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) จัดพิมพ์ต้นฉบับ หลังจากเขียนเรื่องเสร็จ โดยสมบูรณ์ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้ว ลำดับต่อไป คือ การจัดพิมพ์ต้นฉบับ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในการจัดทำรูปเล่ม ในการจัดพิมพ์ต้นฉบับควรพิมพ์ลงในคอมพิวเตอร์ดีที่สุด เพราะสามารถเลือกรูปแบบตัวหนังสือ ขนาดตัวหนังสือ และลักษณะตัวหนังสือได้ ตามความต้องการ และความเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย
- 2) ถ่ายต้นฉบับออกจากคอมพิวเตอร์ เมื่อนำต้นฉบับออกจากคอมพิวเตอร์ กระดาษจะมีอยู่สองส่วน คือ ส่วนบน จะเป็นเนื้อที่ว่างส่วนมากซึ่งเป็นส่วนที่เว้นไว้เพื่อวาดภาพประกอบ และส่วนล่าง เป็นเนื้อเรื่องซึ่งเป็นเนื้อที่ส่วนน้อย ตามสัดส่วนของเด็กแต่ละวัย จะต้องมีการตรวจทานต้นฉบับที่ถ่ายเอกสารออกจากคอมพิวเตอร์อีกครั้งหนึ่งว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่ เช่น คำผิด ฉีกคำ ฯลฯ หากผิดพลาดให้รีบแก้ไข ถ้าถูกต้องแล้วเตรียมนำไปวาดภาพประกอบต่อไป
- 3) วาดภาพประกอบ การวาดภาพประกอบมีแนวปฏิบัติอยู่สองทาง คือ วาดภาพประกอบด้วยตนเอง หรือให้ช่างศิลป์วาดภาพประกอบให้
- 4) ระบายสีภาพ ซึ่งก่อนที่จะระบายสีภาพ ควรตรวจดูให้แน่ใจว่า ภาพประกอบที่วาดเสร็จแล้วนั้นมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เมื่อแก้ไขจนพึงพอใจแล้ว จึงระบายสีให้สวยงาม
- 5) จัดทำส่วนประกอบของหนังสือเมื่อระบายสีเสร็จแล้ว ต้องจัดทำส่วนประกอบอื่นๆ ของหนังสือ ให้ครบ
- 6) เข้าเล่ม ในการเข้าเล่มต้องเรียนลำดับให้ถูกต้อง คือ ปกนอก ปกใน คำนำ คำนิยมหรือคำชี้แจง เนื้อเรื่อง อธิบายศัพท์ท้ายบท คำรับรองของผู้บริหาร โรงเรียน บรรณานุกรม ปกหลัง

5.2 หนังสือสำหรับเด็ก

เนื่องจากหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้ศึกษาสร้างนี้ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้อ่านในวัยเด็กประถมศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเอกสาร หลักการและทฤษฎีต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังนี้

5.2.1 ความหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

จินตนา ไบกาซูยี (2542: 7) ได้สรุปความหมายของหนังสือสำหรับเด็กไว้ว่าเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เด็กใช้ในการฝึกการฟัง การอ่าน และการเรียนรู้ ด้วยเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความรู้ ความคิด อันเป็นสาระประโยชน์ต่อผู้อ่าน หรือให้ความเพลิดเพลิน และจรรโลงจิตใจ

ผู้อ่านอย่างหนึ่งอย่างใด หรือให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินร่วมกันไป โดยใช้แนวเขียนแบบสารคดี และบันเทิงคดี รวมทั้งการจัดทำรูปเล่มที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถในการอ่านของผู้อ่าน

สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 69) ให้ความหมายไว้ว่า หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้น เพื่อให้เด็กได้อ่านและเรียนรู้จากเนื้อหาสาระที่มุ่งให้ความรู้ หรือความเพลิดเพลิน เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่าน และเกิดนิสัยรักการอ่าน

สรุปได้ว่า หนังสือสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่สร้างขึ้นเพื่อให้เด็กได้อ่าน เป็นการฝึกฝนการอ่าน สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และลักษณะนิสัย ตลอดจนให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็กไปพร้อมกันด้วย

5.2.2 จุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็กของจินตนา ไบกาซูยี (2542: 8 - 9) สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 69) และสร้อยญา ทับเคลียว (2546) สรุปได้ว่า หนังสือสำหรับเด็ก จัดทำขึ้นโดยมุ่งหวังให้เด็กอ่านด้วยตนเอง ซึ่งในขณะที่อ่าน เด็กจะได้รับประโยชน์ดังนี้

- 1) ได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ
- 2) ได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน
- 3) เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 4) ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็ก โดยเฉพาะในเรื่องคำ ประโยค และข้อความ
- 5) ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ทศนคติหรือค่านิยมที่ดี
- 6) ช่วยให้เด็กรู้จักเลือกอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเก่ง และเกิดนิสัยรักการอ่าน
- 7) ช่วยทดแทนความรู้สึกที่ขาดหายไปของเด็ก
- 8) ช่วยให้เด็กใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่สนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัย

5.2.3 ลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของหนังสือสำหรับเด็กจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการและผู้รู้หลายท่าน สรุปได้ว่าลักษณะทั่วไปของหนังสือสำหรับเด็ก คือ

1) เนื้อหาไม่มีวัตถุประสงค์หรือแก่นเรื่องที่ชัดเจนเพียงเรื่องเดียว ซึ่งพิจารณาจากวัย ความสามารถในการอ่าน และความสนใจในการอ่านของผู้อ่าน

2) หนังสือสำหรับเด็กต้องมีภาพประกอบเสมอ สัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่องขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน สีของภาพเป็นเรื่องสำคัญ ภาพชัดเจน ไม่มีดมัวหรือมีรายละเอียดมากเกินไป

3) ภาษาและสำนวนภาษาง่าย ไม่ต้องแปลซ้ำอีก ซึ่ง วิริยะ สิริสิงห (2537) กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในการเขียนเรื่องไว้ว่า ควรใช้ประโยคที่ประธานเป็นผู้กระทำกริยาโดยตรง มากกว่าประโยคที่เอากรรมขึ้นมาเป็นประธาน ใช้คำที่คุ้นเคยง่าย เป็นธรรมชาติ อย่าใช้ภาษาพื้นเมืองหรือคำแสลง หลีกเลี่ยงคำจากภาษาต่างประเทศและการใช้คำซ้ำๆ อย่าใช้คำอุปมาอุปมัยมากเกินไป และระวังอย่าให้บทสนทนายาวเกินไป

4) ขนาด สี และลักษณะของตัวอักษร เหมาะสมตามปริมาณเนื้อหา ความยาวของเรื่อง รูปเล่มและวัยของผู้อ่าน

สนธิ สัตโยภาส (2538 อ้างถึงใน รังสิมันต์ ฉิมรัศย์ 2550) แนะนำว่า เด็กเล็กใช้ตัวหนังสือขนาด 32 พอยต์ เด็กประถมศึกษาใช้ตัวหนังสือขนาด 24 พอยต์ เด็กโตใช้ตัวหนังสือขนาด $19 \frac{1}{2}$ พอยต์ โดยที่ 1 พอยต์ มีค่าเท่ากับ $\frac{1}{72}$ นิ้ว

เอมอร อรุณแก้วคำ (2536 อ้างถึงในรังสิมันต์ ฉิมรัศย์ 2550) แนะนำว่า เด็กเล็กใช้ตัวหนังสือขนาด $\frac{1}{3} - 1$ นิ้ว เด็กชั้น ป.2-3 ใช้ตัวหนังสือขนาด $\frac{1}{4} - \frac{1}{2}$ นิ้ว เด็กชั้น ป.4-6 ใช้ตัวหนังสือขนาดเล็กลงแต่ต้องไม่เล็กกว่าตัวพิมพ์ธรรมดา

ส่วน จินตนา ไบกาซูยี (2542) แนะนำว่า หากเป็นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาตอนต้น ควรใช้ขนาดตัวอักษรโตประมาณ 32-28 พอยต์ ส่วนเด็กประถมศึกษาตอนปลาย ใช้ขนาด 20-18 พอยต์

5) ขนาดหนังสือ

ถวัลย์ มาศจรัส (2535 อ้างถึงใน เสาวณีย์ ฝักทอง 2546) อธิบายถึงลักษณะรูปเล่มหนังสือที่นิยมจัดพิมพ์ต่างๆ ไป ดังนี้

- (1) ขนาด 8 หน้ายก หมายถึง หนังสือที่มีขนาด 18.5×26 ซม.
- (2) ขนาด 8 หน้ายกพิเศษ หมายถึง หนังสือที่มีขนาด 21×29.7 ซม.
- (3) ขนาด 16 หน้ายก หมายถึง หนังสือที่มีขนาด 13×18.5 ซม.
- (4) ขนาด 16 หน้ายกพิเศษ หมายถึง หนังสือที่มีขนาด 14.8×21 ซม.

หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีภาพประกอบ นิยมพิมพ์ในรูปแบบขนาด 8 หน้ายก หนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทวรรณกรรมเยาวชน (เรื่องสั้น นวนิยาย) นิยมพิมพ์รูปแบบขนาด 16 หน้ายก

ชนิสรา คชาทอง (2543) กล่าวว่าหนังสือสำหรับเด็กของไทยนิยมใช้รูปแบบขนาดใหญ่ คือ 8 หน้ายก และขนาดกลาง 16 หน้ายก ขนาดหนังสือสำหรับเด็กขึ้นอยู่กับจำนวนคำด้วย หนังสือสำหรับเด็กเล็กจะใช้คำประมาณ 100 – 500 คำ หนังสือเด็กโต ใช้คำประมาณ 1,000 – 3,000 คำ

เอมอร อรุณแก้วคำ (2536 อ้างถึงในรังสิมันต์ ฉิมรักษ์ 2550) แนะนำว่าหนังสือสำหรับเด็กเล็ก ความยาวไม่เกิน 14 หน้า หน้าละไม่เกิน 10 คำ เด็กชั้น ป.2 – 3 ความยาวไม่เกิน 30 หน้า หน้าละไม่เกิน 4 บรรทัด เด็กชั้น ป.4-6 ความยาวไม่เกิน 40 หน้า จำนวนบรรทัดมากตามความเหมาะสม

จินตนา ไบกาชุย (2542: 17) แนะนำว่า หนังสือสำหรับเด็กวัยเริ่มเรียน และประถมศึกษาตอนต้น จำนวนหน้าควรอยู่ระหว่าง 8 – 16, 8 – 24 หน้า (ขนาดแปดหน้ายก) ประถมศึกษาตอนปลายประมาณ 16 – 32 หน้า (ขนาดแปดหน้ายก) หรือ 16 – 48 หน้า (ขนาดสิบหกหน้ายก) ซึ่งขนาดรูปแบบที่นิยมจัดทำกัน ได้แก่

- (1) ขนาดพ็อกเก็ตบุ๊ก ขนาดสิบหกหน้ายกเล็ก (ขนาดเล็ก) 13×18.5 ซม. ในแนวตั้งหรือแนวนอน
- (2) ขนาดสิบหกหน้ายก (ขนาดกลาง) 14.6×21 ซม. ในแนวตั้งหรือแนวนอน
- (3) ขนาดแปดหน้ายก (ขนาดใหญ่) 18.5×26 ซม. ในแนวตั้งหรือแนวนอน

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก (สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ 2550; สรัญญา ทับเคลียว 2546; สุชาติ เจริญฤทธิ์ 2543) นอกจากเนื้อเรื่องจะต้องสนุกสนาน สอดแทรกความรู้ข้อคิด และรูปแบบสวยงามแล้ว ควรมีลักษณะต่างๆที่เร้าความสนใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ชื่อเรื่องสะดุดตา สะดุดใจ มีความหมายในตัวเอง แต่ไม่บอกชี้ชัดเกินไป
- 2) ตัวละครต้องให้สมจริงสมจัง ต้องมีชีวิตชีวา เด็กมักชอบตัวละครที่เป็นสัตว์พูดได้ ชื่อที่ใช้สำหรับตัวละครจำง่าย ไม่สับสน
- 3) เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก ส่งเสริมจินตนาการของเด็ก มีการดำเนินเรื่องที่ไม่ซับซ้อน ไม่ใช้การบรรยายที่ยืดเยื้อเกินไป

- 4) แก่นของเรื่องและโครงเรื่องชัดเจน เพื่อให้เข้าใจง่าย
- 5) สำนวนภาษา ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา อ่านแล้วสามารถเข้าใจได้โดยง่าย ผู้อ่านสามารถยึดเป็นแบบอย่างในการพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่ตนเองได้
- 6) ภาพประกอบชัดเจนเหมาะสมตามวัยของเด็ก สอดคล้องกับเนื้อหา ก่อให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 7) รูปเล่มและขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของเด็ก รูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย จำนวนหน้าพอเหมาะกับระดับชั้นของผู้เรียน

5.2.4 ความสนใจในการอ่านของเด็ก

ในการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก ผู้เขียนต้องคำนึงถึงจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็กแต่ละวัยมีความสนใจในการอ่านที่ไม่เหมือนกัน ความสนใจในการอ่านของเด็กแต่ละวัยย่อมมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น เพศ วัย สถิติปัญญา ความถนัด เป็นต้น ได้มีผู้สรุปความสนใจในการอ่านของเด็กในช่วงวัยประถมศึกษาไว้หลายท่าน แต่เนื่องจากผู้ศึกษาต้องการสร้างหนังสือสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 5 จึงขอเสนอเฉพาะความสนใจในการอ่านของเด็กวัยประถมศึกษาดอนปลายหรือ ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ดังนี้

จินตนา ไบกาซุยี (2542) กล่าวว่า iva เด็กวัย 8 - 9 ปี ชอบอ่านนิทาน นิยาย เช่นนิทานพื้นเมือง นิทานตำนาน และนิทานแต่งใหม่ ซึ่งเนื้อเรื่องดำเนินไปอย่างสนุกสนาน เนื้อเรื่องมีความซับซ้อนขึ้นบ้าง มีตัวละครเอก นางเอก ตัวผู้ร้าย และตัวเทวดาโมپرد (ผู้ที่ทำให้เรื่องจบลงได้ดี) นอกจากนี้ยังสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังหรืออยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกัน อยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ระยะเวลาเด็กหญิงและเด็กชายเริ่มอ่านในสิ่งที่ตนเองสนใจซึ่งไม่เหมือนกัน เด็กหญิงชอบอ่านเรื่องสนุกเกี่ยวกับนิยาย เทพนิยาย นางฟ้าเทวดา ชอบเรื่องสวยๆ งามๆ ชอบการแต่งตัว การจัดบ้าน และตกแต่งสิ่งต่างๆ เรื่องเกี่ยวกับตุ๊กตา เรื่องฝันเพื่อง ทั้งหลาย ส่วนเด็กผู้ชายเริ่มชอบเรื่องผจญภัย เรื่อง โลก โผน ตื่นเต้น ลึกลับ นิยายวิทยาศาสตร์ การเดินทาง ไปอวกาศ เครื่องยนต์กลไก เช่น รถยนต์ เครื่องบิน ส่วนเด็กวัย 10 - 11 ปี อ่านหนังสือคล่อง มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กหญิงและเด็กชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของตน คล้ายเด็กวัย 8 - 9 ปี แต่เรื่องมีรายละเอียดซับซ้อนมากกว่า เด็กหญิงชอบเรื่อง กระจุ้มกระจิม เรื่องตลกขบขัน นิทาน นิยาย เรื่องชีวิตในครอบครัว ส่วนเด็กชายชอบเรื่องกีฬา เรื่องผจญภัย เรื่องเครื่องยนต์กลไกต่างๆ เรื่องส่งเสริมความเป็นวีรบุรุษ หรือพระเอก ชอบเรื่องจริงที่เกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น เรื่องทำนองนิยายวิทยาศาสตร์/อวกาศ เรื่องด้านธรรมชาติศึกษา เรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก เช่น ทำของเล่น ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เด็กวัยนี้มีความคิดเริ่มรุนแรง

เริ่มบุชวีรบุรุษและวีรสตรีมากขึ้น เรื่องชีวประวัติบุคคล ที่เน้นชีวิตในวัยเด็ก เรื่องการท่องเที่ยว ไปตามประเทศต่างๆ ในเชิงผจญภัย

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 อ้างถึงใน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2544) กล่าวว่า เด็กวัย 8 – 12 ปี จะเข้าใจคำเปรียบเทียบ สนใจเรื่องเป็นจริงมากขึ้น เด็กชายสนใจ เรื่องวิทยาศาสตร์ การผจญภัย การต่อสู้ เรื่องมีจินตนาการกว้างไกล เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองง่ายๆ ตามที่เรียนมาจากโรงเรียน เด็กหญิงจะชอบการแต่งกายเสื้อผ้า การบ้านการเรือน ยังคงชอบเกี่ยวกับเรื่องเทวดานางฟ้า ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบเหมือนกัน เช่น วรรณคดี นิทาน นิยายสำหรับเด็กง่ายๆ เกี่ยวกับเทพบุตร ซาดก สุภายิต คำพังเพย นิทานพื้นบ้าน เรื่องตลก การ์ตูนขำขัน เข้าใจปัญหาสังคม ศาสนา เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องและรูปเท่าๆ กัน หรือรูปอาจจะลดน้อยลงได้ ลดรูปสีลงได้ เนื้อเรื่องยาวขึ้น สามารถอ่านเรื่องสารคดีง่ายๆ รู้เรื่อง เรื่องตลกง่ายๆ เข้าใจได้ดี เรื่องความรู้ต่างๆ วรรณคดีง่ายๆ นอกจากนี้บางคนก็อ่านหนังสือมักจะหัน ไปอ่านหนังสือในวัยถัดไปได้เป็นอย่างดี

ลมูล รัตตากร (2506 อ้างถึงใน ชนิสา คชาทอง 2543) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กวัยประถมศึกษาตอนปลายไว้ว่า เด็กอายุ 9 ปี ยังชอบนิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ อยู่ แต่ชอบเรื่องจริงๆ มากกว่าที่จะให้สัตว์พูดเหมือนมนุษย์ เด็กวัยนี้จะชอบเรื่องผจญภัยมาก เด็กอายุ 10 ปี จะไม่ต่างกับเด็กอายุ 9 ปีนัก แต่เด็กชายชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการค้นพบสิ่งใหม่ และเรื่องทำนองนี้มากขึ้น เด็กอายุ 11 ปี ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับการผจญภัยอยู่โดยเฉพาะเด็กชาย แต่เด็กหญิงจะเริ่มอ่านนวนิยายบ้างแล้ว

โดยสรุปแล้ว เด็กในวัยประถมศึกษาตอนปลายหรือ ในวัยประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 9 – 11 ปี มักจะชอบอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การผจญภัย เรื่องตื่นเต้น ที่มีตัวเอก ตัวผู้ร้าย และเทวดามาโปรด ชอบเรื่องจริงที่เกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังหรืออยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกัน ดังนั้นในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กจึงควรคำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นหลัก เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากอ่านหนังสือที่สร้างขึ้น

5.2.5 ขั้นตอนการเขียนเรื่อง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการเขียนเรื่องของจินตนา ใภกาชุย (2542: 48-53) ผู้ศึกษาสรุปขั้นตอนการเขียนเรื่องได้สามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เขียนจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะเขียนหนังสือรูปแบบใด หรือ ประเภทใด เขียนแก่นเรื่องให้ชัดเจนเพียงเรื่องเดียว เขียนโครงสร้างเนื้อหา เขียนโครงเรื่องคร่าวๆ เขียนโครงเรื่องย่อ แล้วอ่านทบทวนดูให้ถูกใจผู้เขียน กำหนดวิธีเขียนบทนำ การดำเนินเรื่องและการจบเรื่อง สร้างตัวละครและอุปนิสัยให้ชัดเจน สร้างรายละเอียดของฉาก เช่น สถานที่เกิดเรื่อง

ทบทวนว่าเรื่องสนุกน่าสนใจหรือไม่ ตรวจสอบแก่นเรื่องที่แทรกทัศนะหรือคุณธรรมตามที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เขียนต้องแอบแฝงไว้อย่างแนบเนียน สำนวญดูตัวละครว่ามีกลื่อนไหวสอดคล้องกับเหตุการณ์หรือไม่ และกำหนดความยาวของเรื่องไว้ว่าจะใช้กี่หน้า

ขั้นที่ 2 ลงมือเขียนอย่างละเอียด แล้วทบทวนว่าชื่อเรื่องเหมาะกับเรื่องหรือไม่ ปรับปรุงสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับผู้อ่าน แล้วเขียนเรื่องด้วยลายมือที่อ่านง่ายเก็บไว้ระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านใหม่ จนกว่าจะไม่ต้องแก้ไขอีกแล้ว จากนั้นจึงนำไปให้เพื่อนอ่าน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงจนเป็นที่พอใจ

ขั้นที่ 3 อ่านทบทวนโดยตลอดอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงลงมือเขียนหรือพิมพ์ จากนั้นจัดทำสรุปตัวละคร ทำคำพูดโต้ตอบ และคำบรรยายเรื่อง ต่อด้วยการจัดทำต้นฉบับ ซึ่งเป็นรูปเล่มจำลอง กำหนดรายละเอียดของภาพ เนื้อเรื่องแต่ละหน้า อ่านทบทวนต้นฉบับ ตรวจสอบความเรียบร้อยทุกอย่าง โดยเฉพาะตัวละครและวรรคตอน และจัดส่งต้นฉบับไปยังบรรณาธิการเพื่อจัดพิมพ์

5.3 การเขียนเรื่องสั้น

เนื่องจากการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความต้องการที่จะเขียนเรื่องในลักษณะของเรื่องสั้นประเภทบันเทิงคดี ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาเอกสาร หลักการและทฤษฎีต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเขียนเรื่องสั้นไว้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1 ความหมายและลักษณะของเรื่องสั้น

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายและลักษณะของเรื่องสั้นของ ถวัลย์ มาศจรัส (2540: 17 – 21) และ ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539: 32 – 41) สรุปได้ว่า เรื่องสั้นคืองานเขียนในรูปของบันเทิงคดี ซึ่งบันเทิงคดี คือ งานเขียนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นสำคัญ เป็นเรื่องแต่งที่ผู้เขียนสมมุติตัวละคร ฉาก เหตุการณ์และเรื่องราวขึ้น เพื่อสะท้อนให้ผู้อ่านได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม (สมพร จารุณัฐ 2538) เรื่องสั้นมีลักษณะคล้ายนิทาน ตรงที่เสนอแนวคิดสำคัญของเรื่องเพียงแนวคิดเดียว เหตุการณ์เดียว มีตัวละครน้อย ใช้ฉากและเวลาจำกัดเหมือนกัน ต่างกันที่การดำเนินเรื่อง เรื่องสั้นกล่าวถึงลักษณะนิสัย กิริยาอาการและคำพูดของตัวละครละเอียดกว่านิทาน (เสนีย์ วัฒวรรณ อ้างถึงใน ไพโรจน์ บุญประกอบ 2539) ความยาวของเรื่องสั้นยาวกว่านิทาน แต่สั้นกว่านวนิยาย

ความยาวของเรื่องสั้นจริงๆ แล้ว ยังไม่มีข้อสรุปตายตัว (ถวัลย์ มาศจรัส 2540) มีผู้รู้หลายท่านได้สรุปความยาวของเรื่องสั้นไว้ต่าง ๆ กัน บ้างก็ว่า 1,000 - 10,000 คำ ใช้เวลาอ่านไม่เกิน 50 นาที บ้างก็ว่า 4,000 – 5,000 คำ บ้างก็ว่า 2,000 – 12,000 คำ ก็มี นอกจากนี้

บรรณาธิการนิตยสารที่ตีพิมพ์เรื่องสั้นมักกำหนดความยาวของเรื่องสั้นไว้เป็นจำนวนหน้า เช่น บางท่านกำหนดความยาวไว้ 4 – 5 หน้า บางท่านกำหนดไว้ 5 – 10 หน้า เป็นต้น ดังนั้นขนาดความยาวของเรื่องจึงไม่มีความสำคัญกับการเขียนเท่าไรนัก แต่สิ่งสำคัญคือ เรื่องสั้นจะต้องมีองค์ประกอบอย่างครบถ้วนจึงจะทำให้เรื่องสั้นสมบูรณ์ได้

5.3.2 ประเภทของเรื่องสั้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเภทของเรื่องสั้นของ ถวัลย์ มาตรฐาน (2540: 50 – 53) ฟิลิปดา (2548) และ รังสรรค์ กลิ่นแก้ว (2547) ได้กล่าวไว้ตรงกันว่า เรื่องสั้นแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) **เรื่องสั้นประเภทแสดงแนวคิด** ผู้เขียนเขียนเรื่องขึ้นมาเพื่อนำเสนอแนวคิดของตนเองในรูปแบบของเรื่องสั้น ผู้เขียนมีอุดมคติหรือต้องการชี้ให้ผู้อ่านเห็นความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งของชีวิต

2) **เรื่องสั้นประเภทผูกเรื่อง** เป็นการแต่ง โดยใช้โครงเรื่องเป็นตัวเดินเรื่อง ใช้ความซับซ้อน น่าสงสัยของเหตุการณ์ต่างๆ เป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้อ่านติดตามเรื่อง และมักจะจบลง ในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง

3) **เรื่องสั้นประเภทที่เพิ่งแสดงลักษณะของตัวละคร** เป็นการนำเสนอเรื่องราวของตัวละครในเรื่อง โดยมากมักจะเกี่ยวข้องกับความต้องการ ความขัดแย้ง อุปสรรค และการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คนอ่านจะสนใจในตัวละคร อยากรู้ว่าเขาจะทำอะไร และจะได้รับผลของการกระทำอย่างไร

4) **เรื่องสั้นประเภทที่ถือฉากเป็นสำคัญ** เป็นเรื่องที่เน้นถึงบรรยากาศของสถานที่ และเวลา ที่ต่างออกไปจากปกติที่ตัวละครเคยอยู่ หรือพบเห็น เป็นที่แปลกใหม่สำหรับตัวละคร และสถานที่นั้นได้สร้างความรู้สึกรักใคร่ และมีผลกระทบต่อตัวละคร

5.3.3 เทคนิคการเขียนเรื่องสั้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรื่องสั้นของ ถวัลย์ มาตรฐาน (2540: 126-135) ผู้ศึกษาได้สรุปเทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการเขียนเรื่องสั้นไว้ ดังนี้

1) **การระบายสีสันของสภาพและบรรยากาศ** คือการบรรยายหรือพรรณนาฉากหรือเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพขึ้นในความคิด ทำให้เกิดความซาบซึ้ง จริงจัง และคล้อยตามไปกับเนื้อเรื่อง

2) **การวางเค้าเรื่อง** มีหลักใหญ่ๆ อยู่ สองแบบ แบบที่ 1 คือ เริ่มนำเรื่องอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน แล้วเขียนเรื่องให้มีความยุ่งยากหรือปัญหาเกิดขึ้น จนมาถึงจุดไคลแมกซ์ และจบเรื่องลงโดยเร็ว ทำให้ผู้อ่านโล่งใจ เข้าใจ หรืออาจจะเือนใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนแบบที่ 2 เป็น

การเขียน โดยเริ่มต้นด้วยเหตุการณ์สำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน แล้วย้อนไปกล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญนั้นว่ามีสาเหตุเป็นมาอย่างไร มีความยุ่งยากหรือปัญหาอะไร จนมาถึงจุดไคลแมกซ์ แล้วจึงจบเรื่อง

3) *ตัวละครและบทบาท* เรื่องสั้นจะต้องมีตัวละครน้อย แต่ตัวละครต้องมีการกำหนดลักษณะนิสัยที่ชัดเจน แต่ในการเขียนเรื่องไม่ควรระบุนิสัยของตัวละคร แต่ควรเขียนให้เป็นลักษณะของการแสดงออกของการกระทำ ให้ตัวละครแสดงบทบาทออกมาเองอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นๆ ด้วยตนเอง

4) *การบรรยาย* การบรรยายแทนตัวละครนั้น นิยมอยู่ 2 วิธี คือ การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เช่น ข้าพเจ้า ผม ดิฉัน แทนตัวละคร และการใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 เช่น เขา มัน แทนตัวละคร จะเลือกใช้วิธีไหนก็ได้

5) *การเปิดเรื่อง* ในปัจจุบันการเปิดเรื่องในเรื่องสั้นที่นิยมกันอยู่ คือ เปิดด้วยคำสนทนาในกรณีที่ เป็นเรื่องที่วางโครงเรื่อง เปิดด้วยการบรรยายฉากในกรณีที่ ต้องการบรรยายอากาศหรือความรู้สึก เปิดด้วยการบรรยายตัวละครในกรณีที่ ต้องการแสดงลักษณะของตัวละคร

6) *บทเจรจา* บทพูดของตัวละครต้องเขียนให้เป็นถ้อยคำที่คนธรรมดาพูดกัน และต้องให้เหมาะสมกับบทบาทและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับตัวละคร อาจต้องมีการใช้เครื่องหมายต่างๆ หรือคำบรรยายเสริมเพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าตัวละครแสดงอารมณ์อย่างไร

7) *ความแน่นของเรื่อง* คือ เนื้อเรื่องจะต้องสั้น กระชับ แต่ต้องมีความชัดเจนและแน่นไปด้วยเนื้อหา

8) *การทำบท* คือการบรรยายเรื่องโดยมีตัวละครเป็นผู้แสดงบทบาทโดยการทำให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตัวละคร ดังนั้นผู้เขียนควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ตัวเอกหรือตัวประกอบอื่นๆ จะแสดงบทบาทอย่างไร

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านและการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ปรากฏว่ามีผู้ที่ทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

สุชาติ เจริญฤทธิ์ (2543) ทำวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องเที่ยวเมืองพังงา วัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องเที่ยวเมืองพังงา และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา

2543 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์ อำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยแบบฝึกหัดท้ายบท และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องเที่ยวเมืองพังงา ที่สร้างขึ้น มีขนาด 8 หน้า ยก 46 หน้า มีภาพประกอบเป็นภาพถ่ายและภาพวาดสีเลียนแบบของจริง เนื้อเรื่องเป็นภาพถ่าย และภาพวาดสีเลียนแบบของจริง เนื้อเรื่องเป็นเรื่องของเด็กหญิงชาวพังงา มีโอกาสได้ต้อนรับญาติและเพื่อนที่มาเยี่ยม จึงพาญาติและเพื่อน ไปเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดพังงา เป็นเวลา 5 วัน โดยมีนำสาวเป็นผู้ควบคุมดูแล หนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ใช้วัดความสามารถในการอ่าน เน้นการอ่านจับใจความ เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือนี้แล้วสามารถจับใจความและสรุปสาระของข้อความและเรื่องที่อ่านได้ ส่วนประสิทธิภาพของหนังสือมีประสิทธิภาพ 80.47/80.17

ชนิสิตา คชาทอง (2543) ทำวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง “เที่ยวเมืองสงขลา” มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง “เที่ยวเมืองสงขลา” และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2543 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนบ้านกะทิง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบฝึกหัดท้ายบทและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นหนังสือคำบรรยายประกอบภาพถ่ายและภาพสีเลียนแบบของจริง ขนาด 8 หน้ายก เนื้อเรื่องเป็นเรื่องของเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่มาอาศัยอยู่ที่กรุงเทพฯ พ่อแม่พามาอยู่กับญาติที่จังหวัดสงขลาในช่วงปิดภาคเรียน ได้เที่ยวชมสถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา หนังสือเล่มนี้มีประสิทธิภาพ 80.27/80.53 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

จิราภรณ์ เชาวนา (2542) ทำวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง “เที่ยวเมืองนคร” มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง “เที่ยวเมืองนคร” และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2542 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนวัดโคกพิบูล อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบฝึกหัดท้ายบทและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย หนังสือส่งเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นหนังสือคำบรรยายประกอบภาพถ่ายและภาพสีเลียนแบบของจริง ขนาด 8 หน้ายก เนื้อเรื่องเป็นเรื่องของเด็กผู้หญิงที่อาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร พ่อแม่พามาทำบุญในงานบุญสารท

เดือนสิบที่จังหวัดนครศรีธรรมราชและได้เที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช หนังสือเล่มนี้มีประสิทธิภาพ 80.67/80.50 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

ศศิธร พูลทอง (2546) ทำวิจัยเรื่องผลของการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร จำนวน 41 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา แผนการสอน แบบฝึกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนของหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นมีคุณภาพตามตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนหนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุดท้องถิ่นของเรา ในระดับมาก

ชูจิต วรเชษฐ์ (2548) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน จุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แผนการเรียนรู้จำนวน 4 แผน หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อออกเสียงคำควบกล้ำจำนวน 4 เรื่อง เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง โดยการบันทึกวีดิโอ การเขียนอนุทินของนักเรียน การสนทนา โดยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และเขียนบรรยายสรุปตามแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยปรากฏว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาษาไทยโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ทำให้ผู้สอนได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีพัฒนาการทักษะการอ่านเพิ่มขึ้น

ศุภมงคล พงษ์ธีรมนตรี (2542) ทำวิจัยเรื่องวิเคราะห์หนังสือส่งเสริมการอ่าน ระดับประถมศึกษา จุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา ในด้านองค์ประกอบของหนังสือ คุณค่า และความสัมพันธ์ของเนื้อหากับหลักสูตร จำนวน 73 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคือ ด้านเนื้อหา มีการวางโครงเรื่องให้คุณธรรม คติธรรมและจริยธรรมมากที่สุด โครงเรื่องให้ความรู้เรื่องชีวิตประจำวัน พบน้อยที่สุด ด้านแนวความคิดที่พบมากที่สุดคือแนวคิดด้านสังคมคุณธรรมและจริยธรรม ที่พบน้อยที่สุดคือแนวคิดด้านการประกอบอาชีพ ด้านกลวิธีการเขียน นิยมเปิดเรื่องด้วยการบรรยายตัวละครและฉาก ดำเนินเรื่องเป็นไปตามลำดับปีปฏิทิน และปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม ด้านการใช้ภาษาใช้คำสั้นและง่ายต่อความเข้าใจ ประโยคสั้น กระชับ ชัดเจน คุณค่าของหนังสือส่งเสริมการอ่าน พบคุณค่าด้านความบันเทิงมากที่สุด คุณค่าด้านการให้ความรู้สาขาต่างๆ พบน้อยที่สุด ส่วนความสัมพันธ์ของเนื้อหากับหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยมากที่สุด และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพพบน้อยที่สุด

ผู้ศึกษาจึงได้ข้อสรุปว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านควรมีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน และสามารถช่วยให้ผู้อ่านได้ฝึกฝนทักษะการอ่าน ผู้สร้างหนังสือควรศึกษาและดำเนินการสร้างหนังสือตามแนวทางที่ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญนำเสนอไว้ โดยเน้นลักษณะเนื้อหาที่สนุกสนานตามความสนใจของผู้อ่านและภาพประกอบที่สวยงาม ซึ่งจะทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นเป็นหนังสือที่ดีและมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

6. การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

6.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

6.1 การกำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เน้นให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ ดังนี้

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาได้กำหนดลักษณะหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้อ่านหนังสือคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นเด็กอายุประมาณ 10 ปี
- 2) แนวการเขียนเป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันเทิงคดีสำหรับเด็ก ที่ผู้ศึกษาเป็นผู้แต่งขึ้นเอง มีการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม
- 3) เนื้อหาเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงกับชีวิตของเด็กๆ เดียวกัน แทรกเรื่องการผจญภัย และเรื่องตื่นเต้นบ้างเล็กน้อย
- 4) กำหนดชื่อเรื่องให้มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่ว่าเด็กหญิงเลี้ยงหมาไว้เป็นเพื่อน ชื่อเรื่องสั้น กะทักรัด แต่ไม่รวบรัด สะดุดตา สะดุดใจ น่าสนใจ
- 5) รูปเล่มหนังสือมีขนาดสิบหกหน้ายก (ขนาดกลาง) 14.6×21 ซม. ในแนวตั้ง

6.1.2 โครงสร้างเนื้อหา

โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วย ลักษณะเนื้อหา การวางเค้าโครงเรื่อง ภาพประกอบ กิจกรรมท้ายเรื่อง ดังนี้

- 1) ลักษณะเนื้อหา ผู้ศึกษาแต่งขึ้นเองโดยพิจารณาจากความสนใจในการอ่านของเด็กในวัย 10 – 12 ปี
- 2) การวางเค้าโครงเรื่อง กำหนดให้ตัวละคร แบ่งออกเป็นตัวละครสำคัญ และตัวละครประกอบ ตัวละครสำคัญ ได้แก่ เด็กผู้หญิงชื่อผัดบั้ง พ่อ และสุนัขชื่อเจ้าตัวอู่ง ตัวละครประกอบ ได้แก่ ครูสายใจ เพชร ตาจ้อน ป๊อง เอก โต้่ง กำหนดให้ฉาก เป็นหมู่บ้านในต่างจังหวัด เนื้อหาแสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างเด็กหญิงกำพร้าแม่คนหนึ่งกับสุนัขแสนรู้ที่มีความกตัญญู ทั้งคู่ช่วยเหลือกันและกัน เด็กหญิงช่วยให้อาหารและที่อยู่อาศัย สุนัขจึงมอบความรักภักดีให้ และยังช่วยให้เด็กหญิงที่มีนิสัยเงียบ ชอบเก็บตัวเพราะความเศร้าที่แม่ตายไป กลายเป็นคนที่มีความสุขและรอยยิ้มได้อีกครั้ง
- 3) ภาพประกอบ เป็นภาพวาดที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เพื่อช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น และช่วยให้ผู้อ่านมีความเพลิดเพลินในการอ่านหนังสือ
- 4) กิจกรรมท้ายเรื่อง เป็นการถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง เพื่อประเมินผลในด้านประโยชน์ที่ผู้อ่านได้รับ และทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องมากขึ้น

6.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือ มีขั้นตอนสามขั้น คือ ขั้นการสร้างหนังสือ ขั้นการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพ โดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตรวจสอบคุณภาพ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วเก็บข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.2.1 การสร้างหนังสือ

1) *ศึกษาระยะการเรียนรู้รายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย* เนื่องจากในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านครั้งนี้ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อให้หนังสือที่สร้างมีความเหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาระยะการเรียนรู้รายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (อ้างถึงใน สุนันท์ สล โกสุม สมหมาย ทวีวงษ์ และ เอนก อัครบัณฑิต ม.ป.ป.) ดังนี้

การอ่าน มาตรฐาน ท. 1.1

(1) การอ่านคำพื้นฐานซึ่งเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มอีกประมาณ 1,400 คำ การอ่านคำที่มีอักษรนำ อักษรควบ ตัวการ์นต์ และการผันวรรณยุกต์

(2) การอ่านอักษรย่อ เครื่องหมายวรรคตอน

(3) การอ่านและเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และข้อความ การอ่านคล่อง การอ่านเร็ว

(4) การอ่านสำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา และการเปรียบเทียบ โดยเข้าใจความหมาย

(5) การใช้บริบทช่วยความเข้าใจถ้อยคำ สำนวน และเนื้อเรื่องที่อ่าน

(6) การอ่านหนังสือจากมุมหนังสือ ห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

(7) การอ่านในใจ การจับใจความเรื่องที่อ่าน โดยหาคำสำคัญ ใช้คำถาม ใช้แผนภาพ โครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิด

(8) การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน การวิเคราะห์ความสรุปความ

(9) การใช้ความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้คิดแก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และพัฒนาตน

(11) การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองได้คล่อง และถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และการอ่านทำนองเสนาะ

(12) การท่องจำ การอธิบายความหมายและคุณค่าของบทอาขยาน บทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ไพเราะ มีความงดงามทางภาษา มีคุณค่าทางความคิด และการนำไปใช้อ้างอิง

(13) การเลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตรงตามจุดประสงค์

(14) สุขลักษณะในการอ่านหนังสือ มารยาทการอ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

วรรณคดีและวรรณกรรม การอ่าน มาตรฐาน ท. 5.1

(1) นิทาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรอง และบทละครที่มีระดับความยากง่ายตามวัย

(2) การรวบรวมนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า นำมาเขียนหรือเล่า

(3) การเลือกอ่านหนังสือตามจุดประสงค์ของการอ่าน

(4) หลักการพิจารณาหนังสือและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

(5) การนำข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง

จากสาระการเรียนรู้รายปีดังกล่าว ได้นำมากำหนดระดับความยากง่ายของการใช้ภาษาในหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถในการอ่านของผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2) ศึกษาเอกสาร ศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสือสำหรับเด็ก และเรื่องสั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ นำผลการศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้รายปี และเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่าน

(1) มีความเพลิดเพลิน มีทักษะด้านการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน

(2) ฝึกฝนทักษะการอ่าน อ่านคล่อง อ่านเร็ว เข้าใจถ้อยคำ สำนวน และ

เนื้อเรื่องที่อ่าน

(3) นำข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตจริง

จากการศึกษาลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก และความสนใจในการอ่านของเด็กวัยประถมศึกษาตอนปลายหรือ ป.4 - ป.6 สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงเรื่องได้ดังนี้

- (1) เด็กวัยนี้สนใจเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงกับชีวิตของเด็กรุ่นเดียวกัน เรื่องการผจญภัย และเรื่องตื่นเต้น จึงเขียนเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเด็กหญิงคนหนึ่งที่มีอายุรุ่นราวเดียวกันกับผู้อ่าน แทรกเรื่องการผจญภัยในการสะกดรอยตามเพื่อค้นหาความจริง และเรื่องตื่นเต้นที่ลุ้นขู่สู้กับงู
- (2) ส่วนภาษาอ่านแล้วสามารถเข้าใจได้ง่าย ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา ผู้อ่านสามารถยึดเป็นแบบอย่างในการพัฒนาทักษะทางภาษาให้แก่ตนเองได้
- (3) ภาพประกอบเหมาะสมตามวัยของเด็ก เป็นภาพสี มีสีสันสดใส และสอดคล้องกับเนื้อหา
- (4) ขนาดตัวหนังสือควรใช้ขนาด 18-20 พอยต์ ผู้ศึกษาเลือกใช้ขนาด 20 พอยต์
- (5) ขนาดเล่มขนาดกลาง 14.6×21 ซม. จำนวนหน้าควรอยู่ระหว่าง 16-48 หน้า ผู้ศึกษาเลือกให้หนังสือมีความยาว 48 หน้า

6.2.2 การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ

การตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น มีกระบวนการดังต่อไปนี้

1) การสร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสือ

จัดทำแบบประเมินทั้งหมด 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก จำนวน 5 คน พิจารณาคุณภาพหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหนังสือดังนี้

- (1) ด้านเนื้อหา ในบางตอนของเรื่อง ยังไม่ค่อยสมจริงและสมเหตุสมผล ควรปรับให้มีความสมจริงมากขึ้น

(2) ด้านสำนวนภาษา ไม่ควรใช้คำฟุ่มเฟือย ควรตรวจสอบสะกดคำ การเว้นวรรคให้ถูกต้อง ไม่พิมพ์ฉีกคำ

(3) ภาพประกอบ ควรปรับสีหน้าและแววตาของตัวละครให้สมจริงมากขึ้น เพิ่มรายละเอียดของภาพให้ตรงตามเนื้อเรื่องที่วางไว้

(4) รูปเล่มและการจัดรูปแบบ หน้าปกควรใช้ภาพและสีที่สดใส เพื่อให้โดดเด่นบนชั้นหนังสือ ปกหลังควรเพิ่มภาพประดับไม่ควรปล่อยเป็นที่ว่าง ขนาดของเล่มอาจไม่ต้องทำตามแบบเดิมที่ศึกษามา ควรกล้าฉีกแนวให้มีขนาดเล่มที่ไม่เหมือนใครเพื่อจะได้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

(5) การเขียนเพื่อสอดแทรกคุณธรรม ไม่ควรมีมากจนเกินไปจะทำให้เนื้อเรื่องขาดความเป็นธรรมชาติ

3) การนำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

นำหนังสือมาปรับปรุงเพื่อจัดทำเป็นหนังสือที่สมบูรณ์ โดยปรับปรุง
ดังนี้

(1) ปรับเนื้อหาในบางตอนที่ยังไม่ค่อยสมเหตุสมผลให้สมเหตุสมผล
มากขึ้น

(2) ตัดคำฟุ่มเฟือยออก แก้ไขคำที่สะกดผิด ปรับการเว้นวรรคให้
ถูกต้องและไม่พิมพ์ฉีกคำ

(3) เพิ่มรายละเอียดของภาพให้ตรงตามเนื้อเรื่องที่วางไว้ และปรับสี
หน้าและแววตาของตัวละครให้สมจริงมากขึ้น

(4) จัดทำปกหนังสือใหม่ ทั้งปกหน้าและปกหลัง ให้มีสีสันมากขึ้น

(5) ตัดการสอดแทรกคำสอนคุณธรรมออกบางส่วน เพื่อไม่ให้มีมาก
เกินไปจนเนื้อเรื่องขาดความเป็นธรรมชาติ

4) การนำหนังสือที่แก้ไขปรับปรุงเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ

นำหนังสือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมิน
คุณภาพของหนังสือแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เกณฑ์
การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 — 5.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับ
มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 — 4.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 — 3.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 — 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย
ที่สุด

5) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยใช้ข้อมูลจากนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือในขั้นนี้ เป็นการนำหนังสือไปทดลองให้
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 10
คนอ่าน เพื่อประเมินความคิดเห็นตามแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า แล้วนำมาวิ
เคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากนักเรียน คือ เกณฑ์การ
ตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.51 — 3.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51 — 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับ
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 — 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

6) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนประชากร

6.2.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านได้ดำเนินการดังนี้

1) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน 10 คน

ผลการตรวจสอบคุณภาพมีรายละเอียดดังนี้

1) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ปรากฏผลดังนี้

(1) ด้านเนื้อเรื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องเหมาะสมมาก เนื้อเรื่องมีแก่นเรื่องที่ชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีการสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมและมีความยาวเหมาะสมมาก สนุกชวนติดตาม และคำถามท้ายเล่มเหมาะสมให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี โดยสรุป ด้านเนื้อหามีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.75

(2) ด้านสำนวนภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสำนวนและภาษามีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ดี สำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่านพอใช้ การสะกดคำ การเว้นวรรคและย่อหน้าถูกต้องเหมาะสมดีมาก โดยสรุป ด้านสำนวนภาษามีระดับคะแนนเฉลี่ย 4.07

(3) ด้านภาพประกอบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพประกอบสื่อความได้ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง สวยงาม ชวนให้น่าอ่าน ชัดเจน และเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านมาก ปริมาณของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่องดี ภาพส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน และมีการจัดวางภาพที่ดีปานกลาง โดยสรุป ด้านภาพประกอบมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.6

(4) ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หน้าปกมีความสวยงามดึงดูดความสนใจของผู้อ่านพอใช้ สื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อเรื่องดีมาก ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและวัยของผู้อ่านมาก ขนาดและรูปแบบของตัวอักษรมีความชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านดีมาก ปริมาณหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน และการจัดหน้ากระดาษโดยรวมเหมาะสมมาก โดยสรุป ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.93

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นนี้ สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียน ครู และผู้สนใจได้เป็นอย่างมาก โดยสรุป ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.7

จากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพหนังสือทุกด้าน สามารถสรุปคุณภาพหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 3.81

2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านดำเนินการโดยให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้

(1) **ด้านเนื้อเรื่อง** นักเรียนมีความเห็นว่าชื่อเรื่องน่าสนใจทำให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่าน เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตามดีมาก ถ้าเพิ่มความยาวของเรื่องอีกหน่อยจะดีมาก คำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดี โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.6

(2) **ด้านสำนวนภาษา** นักเรียนมีความเห็นว่าสำนวนและภาษาสละสลวย น่าอ่าน อ่านแล้วเข้าใจง่ายมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.85

(3) **ด้านภาพประกอบ** นักเรียนมีความเห็นว่า ภาพประกอบสวยงามชวนให้น่าอ่าน สื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีมาก ถ้าเพิ่มจำนวนของภาพประกอบให้มากขึ้นจะดีมาก โดยสรุป ด้านภาพประกอบมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.6

(4) **ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ** นักเรียนมีความเห็นว่า หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.8

(5) **ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ** นักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมาก คำถามท้ายเล่มช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้นปานกลาง และเมื่ออ่านจบแล้วทำให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่านหนังสือแบบนี้อีกอย่างมาก โดยสรุป ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.73

จากการที่นักเรียนประเมินคุณภาพหนังสือทุกด้าน สามารถสรุปคุณภาพหนังสือโดยรวมได้ว่า หนังสือมีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2.72

บทที่ 2

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา ที่สร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ หนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ขนาดรูปเล่ม 16 หน้า ก จำนวน 3 ยก ความยาว 48 หน้า มีส่วนประกอบรูปเล่มดังนี้

1. ปกนอก เป็นปกอ่อนที่มีความหนาแน่นกว่าส่วนของเนื้อหา หน้าปกมีภาพ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือ ข้อความบนปกหน้ามีเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และชื่อผู้วาดภาพ
  2. ปกใน ประกอบด้วยประเภทของหนังสือ ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพประกอบและชื่อผู้ระบายสี
  3. คำนำ จะบอกความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือ เนื้อหาสาระ วิธีการนำเสนอ โดยลงชื่อเจ้าของผลงานผู้เขียนคำนำปิดท้าย
  4. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่ผู้ศึกษาแต่งขึ้น นำเสนอพร้อมภาพประกอบ
  5. คำถามท้ายเรื่อง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของผู้อ่าน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น
  6. ปกหลัง เป็นส่วนประกอบส่วนหลังสุดของหนังสือ มีภาพประกอบและนำเสนอประโยชน์ของการอ่านหนังสือ
- เนื้อเรื่องและลักษณะรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่านได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

เพื่อนรักสี่ขา

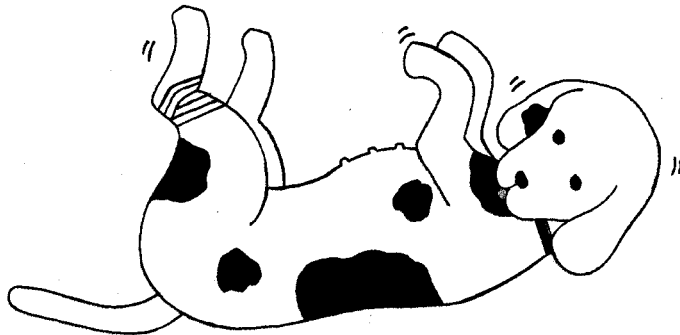
เมทินี ไวท์ เรื่อง
เมทินี และ เจสัน ไวท์ ภาพ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

เรื่อง

เพื่อนรักสี่ขา

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เมทินี ไวท์ เรื่อง

เมทินี และ เจสัน ไวท์ ภาพ

คำนำ

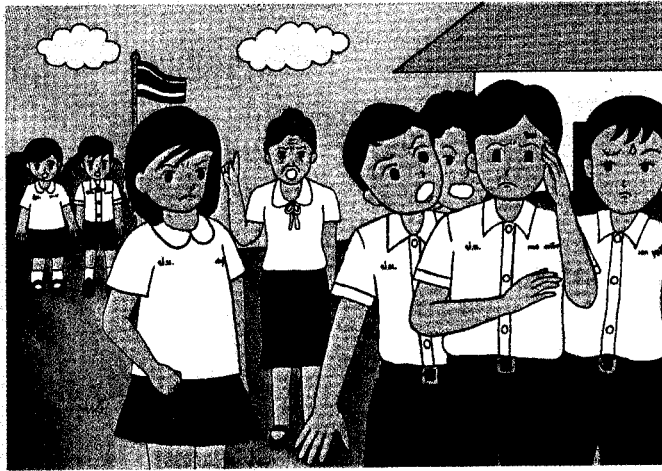
หนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทเรื่องสั้น เรื่อง เพื่อนรักสีขานี้ ผู้เขียนจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ประเภทการเขียนตำราและเอกสารวิชาการ เรื่อง การสร้าง หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสีขา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หนังสือเล่มนี้ได้ผ่านการตรวจทาน แก้ไขจาก ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย ด้านการเขียน หนังสือสำหรับเด็ก และด้านศิลปะ รวมทั้งผ่านการ ประเมินคุณค่าของหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้ จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้สนใจการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และผู้ปกครองที่จะได้นำไปใช้เพื่อ ฝึกฝน หรือส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนา ตนเองด้านการอ่านต่อไป

เมทินี ไวก์

พฤษภาคม ๒๕๕๑

“ยายผักบุ้งไฟแดงๆ เอ้า! ผัดผักบุ้งไฟแดง”
เสียงเอะอะดังมาจากกลุ่มนักเรียนชายซึ่งกำลัง
ล้อเลียนเด็กหญิงคนหนึ่งอยู่

“ไปให้พ้นนะ” เด็กหญิงโตกลับอย่างฉุนเฉียว พลัง
หยิบก้อนหินก้อนเล็กๆ ไล่มือขว้างไปที่กลุ่มนักเรียนชาย

“โอ๊ย!” เด็กชายคนหนึ่งในกลุ่มร้องเสียงดัง เขาเอา
มือแตะที่หน้าผากด้านซ้ายเบาๆ เพื่อดูให้แน่ใจว่าไม่มี
เลือดออก

“หยุดเดี๋ยวนี้นะ” คุณครูสายใจรีบเดินเข้ามาห้าม
 “โต้ง พาเพชรไปห้องพยาบาล เสร็จแล้วตามไปหา
 ครูที่ห้องพักครู ทั้งคู่เลยนะ” ลั่นเสียงคำสั่ง เด็กชายทั้งสอง
 รีบวิ่งไปห้องพยาบาลทันที

“ส่วนพวกเธอ...” คุณครูสายใจหันมาพูดกับจำเลย
 ที่เหลือ

“ผักบุ้ง เอก ป้อง ไปรอครูที่ห้องพักครูก่อน แล้วครู
 จะตามไป”

เมื่อผักบุ้ง เอก และป้องไปแล้ว คุณครูสายใจเข้าไป
 สอบถามนักเรียนที่มายืนดูเหตุการณ์ จึงได้ทราบว่า
 นักเรียนชายทั้งสี่คนคือ เอก ป้อง โต้ง และเพชร พูด
 ล้อเลียนจนผักบุ้งโกรธ ปาก่อนหินใส่ ไปโดนหัวของเพชร
 แต่โชคดีที่หัวไม่แตก

หลังจากคุณครูสายใจทราบรายละเอียดของเรื่อง
 เกิดขึ้น เพียงพอสำหรับการตัดสินคดีแล้ว คุณครูสายใจจึง
 เดินตามนักเรียนไปที่ห้องพักครู

ผักบุ้ง เอก ป้อง นั่งรออยู่ในห้องพักครู ไม่นานนัก
 โต้งและเพชรก็ตามมาสมทบ

“เป็นยังไงบ้าง เพชร” คุณครูสายใจถาม

“ไม่แตกครับ แค้ซ่า” เพชรตอบ

“เห็นไหมล่ะ นี่คือโทษของการพูดไม่ดี จำไว้ล่ะว่า การพูดมีทั้งประโยชน์และโทษ ถ้าพูดดีจะทำให้เกิดแต่สิ่งดี แต่ถ้าพูดไม่ดี อาจนำภัยมาสู่ตัวคนพูด คนใกล้ชิด หรือ แม้แต่ตัวคนฟังได้ คราวหน้าถ้าจะพูดอะไร ต้องคิดให้ดี ก่อนนะ”

“แต่พวกผมแค่ล้อเล่นเท่านั้นนะครับ ผักบู้ชอบนั่ง เส้าอยู่คนเดียว ผมอยากให้หัวเราะบ้าง” เพชรอธิบาย

“ดีแล้วที่หวังดีกับเพื่อน แต่ก็ไม่ควรพูดล้อในสิ่งที่ เพื่อนไม่ชอบ เข้าใจไหม”

“เข้าใจครับ” เด็กชายทั้งสี่คนตอบรับ

ผักบู้แอบยิ้ม และส่งสายตาเยาะเย้ยไปให้เด็กชาย ทั้งสี่

“หนูเองก็มีความผิดนะผักบู้” ผักบู้หุบยิ้มทันที “การทำร้ายร่างกายคนอื่นไม่ใช่เรื่องดีเหมือนกัน ถึงแม้ว่า พวกเขาจะเป็นฝ่ายเริ่ม แต่หนูไม่จำเป็นต้องใช้วิธีรุนแรง แบบนี้”

ผักบู้ทำหน้ามู๋

“เอาละ พวกเธอคงไม่ต้องให้ครูบอกระว่าควรจะทำ
ยังไงต่อ”

“พวกเราขอโทษนะผักบุง” เพชรพูด “พวกเราจะ
ไม่ทำอย่างนี้อีกแล้วครับคุณครูสายใจ”

“ใช้ครับ...เราขอโทษ” เด็กชายอีกสามคนสับสนุน

“ว่ายังไงล่ะผักบุง เพื่อน ๆ เขาขอโทษแล้วนะ”

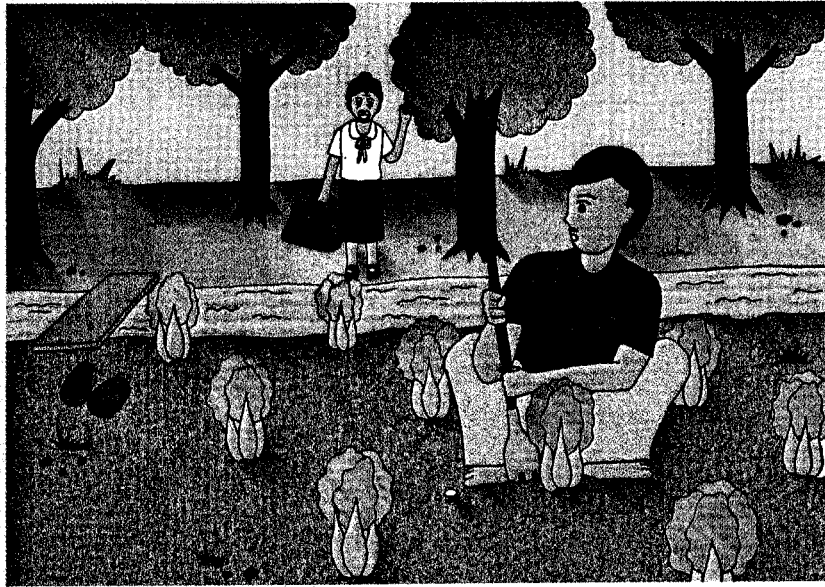
ผักบุงตอบรับคำขอโทษโดยดี แต่ยังคงทำหน้ามุ่ม
และไม่ยอมขอโทษเพื่อนกลับ

“แล้วผักบุงจะไม่ขอโทษเพื่อนหรือ”

ผักบุงนิ่งไปชั่วครู่ก่อนที่จะพูดว่า “ขอโทษ”

หลังโรงเรียนเลิก คุณครูสายใจอยู่ดูแลนักเรียน
จนกระทั่งนักเรียนกลับบ้านหมดทุกคนแล้ว จึงเก็บของ
กลับบ้าน ระหว่างทางคุณครูสายใจเห็นชายคนหนึ่งกำลัง
พรวนดินแปลงผักอยู่

“ยังไม่กลับบ้านอีกหรือ พ่อกล้า” คุณครูสายใจ
ร้องทัก

“อ้าว! ครูนั่นเอง สวัสดีครับ”

“ฉันว่าป่านนี้ ผักบุ้งคงถึงบ้านนานแล้ว พ่อกล้ารีบ
กลับไปดูลูกดีกว่านะ”

“ประเดี๋ยวพรวนดินเสร็จ ผมก็จะกลับแล้วครับ”

“งั้นก็ดีแล้ว ฉันเป็นห่วงผักบุ้ง ตั้งแต่เสียแม่ไป
เมื่อปีก่อน ดูไม่ค่อยสดใสรุ่งเรืองเลย อารมณ์ร้อนมากขึ้น
ด้วย ไม่เหมือนเมื่อก่อน พ่อกล้าต้องดูแลดี ๆ นะ ให้เวลา
ลูกบ้าง”

“พยายามอยู่ครับครู แต่ตั้งแต่เสียแม่ของผักบุ้งไป ผมต้องทำงานหาเลี้ยงลูกคนเดียว ถ้าผมไม่ทำงานหนัก เกรงว่าจะไม่มีเงิน แล้วทำให้ลูกต้องลำบากครับ”

“เป็นบุญของผักบุ้งจริงๆ ที่ยังมีพ่อดี ๆ และรักลูก อย่างพอกำลัง ไม่อย่างนั้นคงแย่”

“ขอบคุณครับครู ว่าแต่...วันนี้ผักบุ้งเป็นยังไงบ้าง ครับ”

“ทะเลาะกับเพื่อนอีกแล้วนะสิ โดนเพื่อนล้อว่า ผักบุ้งไฟแดง เลยเอาก้อนหินขว้างใส่เพื่อนจนหัวเกือบ แตกนะ แต่ฉันอบรมไปแล้วละ พอกำลังช่วยเตือนลูกบ้าง แล้วกันนะ”

พ่อทำหน้าตาตื่น ตกใจกับสิ่งที่ได้ยิน

“ได้ครับครู ผมจะคุยกับลูกเอง ผมต้องขอโทษครู ด้วยที่ลูกของผมสร้างปัญหาให้บ่อย ๆ และขอบคุณมาก ครับที่ครูคอยดูแลลูกของผม และช่วยเหลือผม”

“ไม่เป็นไรหรอกพอกำลัง เย็นมากแล้ว ฉันกลับบ้าน ก่อนดีกว่า”

“สวัสดีครับครู”

ใกล้ค่ำแล้ว ผักบุ้งนั่งกินข้าวอยู่คนเดียวในครัว
ความเงียบและความโดดเดี่ยวทำให้ผักบุ้งคิดถึงแม่ขึ้นมา
น้ำตาเริ่มจะไหล แต่ผักบุ้งพยายามอดกลั้นไว้

“ผักบุ้ง พ่อกลับมาแล้ว”

เสียงของพ่อช่วยทำให้ผักบุ้งรู้สึกตัวเป็นปกติ

“กินข้าวอยู่หรือ พ่อขอโทษนะที่กลับมาช้า ทำอะไร
กินล่ะ”

“ไข่ต้มจ่ะ”

“รอพ่อเดี๋ยวนะ วันนี้พ่อจับปลามาได้ และเก็บผัก
ในสวนมาด้วย พ่อจะทำปลาทอดกับน้ำพริกผักต้มให้กิน
กินแต่ไข่กับข้าว เดี่ยวได้สารอาหารไม่ครบทำหมี ร่างกาย
จะไม่แข็งแรง”

ครึ่งชั่วโมง
ผ่านไป พ่อยก
สำหรับอาหารมาตั้ง
แล้วนั่งลงกินข้าว
กับผักบุ้ง

“อร่อยไหม” พ่อชวนคุย

“อร่อยจ๊ะ”

“วันนี้ที่โรงเรียนเป็นยังไงบ้าง”

“ดีจ๊ะ” ผักบุ้งแสดงท่าทีเฉยเมย และนั่งกินข้าวต่อ เหมือนกับไม่มีอะไรเกิดขึ้น พ่อจึงพูดต่อไปว่า

“พ่อเจอครูสายใจเมื่อตอนเย็น ครูบอกว่าหนูโดนเพื่อนล้อ...”

“ใช่จ๊ะ” ผักบุ้งตอบเสียงเรียบ ๆ

“...แล้วลูกก็เอาก้อนหินขว้างใส่เพื่อน”

“ใช่จ๊ะ”

“หนูรู้แล้วใช่ไหมว่ามันไม่ดี”

“รู้แล้วจ๊ะ คุณครูสายใจบอกหนูแล้ว พ่อไม่ต้องเป็นห่วงนะจ๊ะ หนูจะไม่ทำอย่างนั้นอีก”

“ดีแล้ว” พ่อยิ้มพอใจ “พรุ่งนี้พ่อจะเอาผัก ไข่เปิด ไข่ไก่ และปลาไปส่งที่ตลาด แล้วตอนเย็นพ่อจะแวะไปรับที่โรงเรียนนะ”

“จริงหรือจ๊ะ” ผักบุ้งยิ้มดีใจ นานแล้วที่พ่อไม่ได้ไปรับผักบุ้งที่โรงเรียน ถึงแม้บ้านและโรงเรียนอยู่ไม่ไกลกัน

มาก แต่ผักบุ้งก็ชอบให้พ่อไปรับบ้าง เพราะทำให้ได้มี
โอกาสคุยเล่นกับพ่อระหว่างเดินกลับบ้าน และไม่ต้องอยู่
คนเดียวเมื่อกลับถึงบ้าน

“จริงสิ รอที่หน้าโรงเรียนนะ” พ่อพูดพลางเอามือ
ลูบหัวผักบุ้งด้วยความรัก

ตอนเย็นหลังเลิกเรียนในวันต่อมา

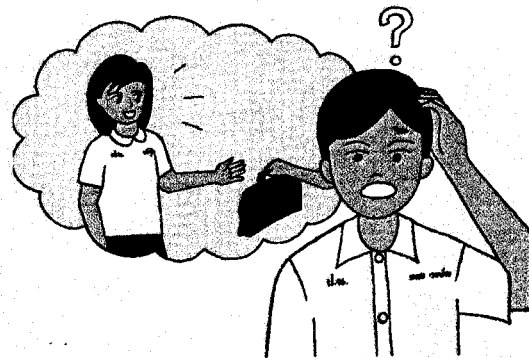
“อ๊ย!” ใครคนหนึ่งเดินชนผักบุ้ง ทำให้กระเป๋า
นักเรียนหล่น ลงพื้น

“ขอโทษนะ เราไม่ได้ตั้งใจ” เพชรนั่นเองที่เดินชน
เขารีบเก็บกระเป๋าหนังสือส่งคืนให้ผักบุ้ง

“ไม่เป็นไร” ผักบุ้งยิ้มให้เพชรอย่างเป็นทางการเป็นมิตร

เพชรมอง

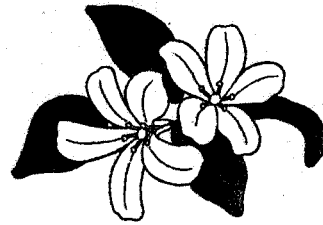
ผักบุ้งเดินผ่านไป
อย่างงงๆ แล้ว
พิมพ์ว่า “ทำไมวันนี้
อารมณ์ดีจัง ปกติ
โวยวายใส่เราไปแล้ว
เกิดอะไรขึ้นเนี่ย”

“สวีสวีจะพ่อ รอนานไหมจะ” ผักบุ้งไหว้พ่อ
 “พ่อเพิ่งมาถึงเดี๋ยวนี้เอง เรากลับบ้านกันเถอะ”
 จากโรงเรียนถึงบ้าน พ่อและผักบุ้งต้องเดินผ่าน
 สถานีอนามัย วัด และสวนผลไม้ของตาจ๋อน สองพ่อลูก
 เดินไปคุยไป

“พ่อ ดูดอกไม้ตรงนั้นสิ
 สวยจัง หอมมากด้วย” ผักบุ้งชี้ให้
 พ่อดูต้นไม้ข้างกำแพงวัด ลักษณะ
 เป็นพุ่มมีดอกสีขาวดอกเล็ก ๆ
 คล้ายดอกมะลิอยู่เต็มต้น ส่งกลิ่นหอมฟุ้งไปทั่ว

“ดอกแก้ว แม่ของลูกชอบมากเลยนะ”
 “ถ้าจั้น...หนูเก็บเอาไปใส่แจกันที่บ้านดีกว่า”
 “อย่าเลยลูก ดอกไม้มันอยู่กับต้น สวยดีแล้ว ถ้าเรา
 เก็บมันมา เท่ากับว่าเราไปทำลายความสวยของมัน
 อีกอย่างหนึ่ง กลีบของดอกแก้วร่วงง่าย เราจับนิดเดียว
 ก็ร่วงแล้ว ถ้าลูกชอบ พ่อจะไปหาต้นมาปลูกให้ดีกว่า”

“ขอบคุณจะพ่อ” ผักบุ้งยิ้มแล้วยกมือไหว้
 ในระหว่างที่สองพ่อลูกกำลังคุยกันอยู่นั้น มีเสียง
 เอะอะดังมาจากทางสวนผลไม้ของตาจ๋อน

“ไอ้หมาบ้า! ไปให้พ้นนะ”

เอ็ง! เอ็ง! เอ็ง! หมาตัวหนึ่งร้องเสียงดังด้วย

ความเจ็บปวด

“ดูนั่นสิพ่อ ตาจ๋อนซี่เมากำลังเอาไม้ตีหมาใหญ่เลย”

ทั้งสองรีบเข้าไปห้ามทันที

“ลุงจ๋อน ไปตีมันทำไมนะ ดูลิ ไม่รู้ขาหักหรือเปล่า”

พ่อพูด หวังให้ตาจ๋อนซี่เมาหยุดตี

“มันมาขโมยไก่ย่างของข้าไป อย่างนี้ต้องสั่งสอน”
 ตาจ๋อนถือไม้เดินเซไปเซมาเข้าไปหาหมาตัวนั้น แล้วทำท่า
 จะตีมันอีก

“อย่าตีมันเลยจะตา มันเจ็บมากแล้ว” ผักบู้งขอร้อง

“เออ เออ เออ! ข้าไม่ตีมันแล้วก็ได้ ยุ่งจริง” ตาจ๋อน
 พุดอย่างรำคาญ แล้วเดินโซเซจากไป

พ่อและผักบู้งเดินเข้าไปดูหมาใกล้ๆ มันเป็นหมา
 พันธุ์ผสม ตัวเมีย สีขาวแต้มดำ ตัวไม้ใหญ่หนัก อายุ
 ประมาณ ๒ ปี

“มันมีแผลที่ขาจะพ่อ”

“พ่อว่า เราพามันกลับไปทำแผลที่บ้านดีกว่า” พ่อ
 อุ้มหมา แล้วพามันกลับบ้าน

เมื่อมาถึงบ้าน พ่อวางหมาไว้ที่ระเบียงบ้าน

“ผักบู้ง ลูกไปเอาน้ำสะอาดใส่กะละมังกับผ้าสะอาด
 มาให้พ่อหน่อย เดี่ยวพ่อจะไปหายากับผ้าพันแผลก่อน”

ผักบู้งนั่งดูพ่อเอาน้ำสะอาดล้างที่แผลแล้วเอาผ้า
 สะอาดซับน้ำจนแห้ง

“มันจะตายไหมจ๊ะ”

“ไม่ตายหรอกลูก แค่เป็นแผล โชคดีที่ขาไม่หัก ส่ง
ยาใส่แผลมาซิลูก”

ผักบุ้งส่งยาให้พ่ออย่างรวดเร็ว พ่อจัดแจงใส่ยาและ
พันแผลให้หมาบาดเจ็บตัวนั้นจนเสร็จ

“พันไว้ มันจะได้เลียยาไม่ได้” พ่อพิมพ์

“ตาจ๋อนใจร้ายจังเลยนะจ๊ะ”

“ที่จริงตาจ๋อนแกไม่ใช่คนใจร้ายนะลูก แต่เมื่อกี้
ตาจ๋อนเมา เลยขาดสติ”

“หนูไม่ชอบคนเมาเลย”

พ่อยิ้มและพูดว่า “ตัวมันสกปรกมาก ลูกช่วยเช็ดตัวให้มันด้วยนะ เดี่ยวพ่อไปล้างมือแล้วทำกับข้าวก่อน” แล้วพ่อก็เดินเข้าครัวไป

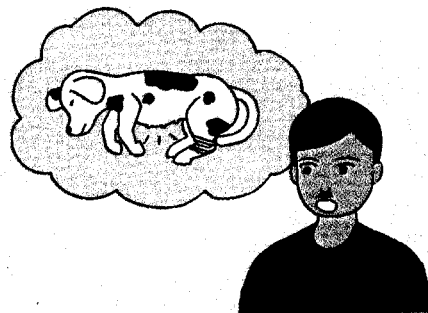
ผักบุ้งเช็ดตัวให้หมาตามที่พ่อบอก รอยเปื้อนดินโคลน และดินลูกรังตามตัวหลุดติดผ้ามา ทำให้ต้องซักผ้าและเปลี่ยนน้ำหลายครั้ง ขนสีขาวมีแต่มีสีดำ ดูสะอาดตาน่าอ้วนน่ากอดกว่าเดิม

หลังจากที่สองพ่อลูกกินข้าวเย็นเสร็จ พ่อหาเสื้อผ้าเก่า ๆ มาปูเป็นที่นอนให้แก่หมา

“เอาข้าวกับน้ำไปให้มันด้วยลูก” พ่อส่งชามข้าวและชามน้ำให้ผักบุ้ง ผักบุ้งเอาไปวางใกล้ ๆ หมา มันพยายามลุกขึ้นนั่ง กินข้าวและกินน้ำนิดหน่อย แล้วก็ล้มตัวลงนอนตามเดิม

คืนนั้น ผักบุ้งทำหน้าที่เป็นนางพยาบาลอยู่จนดึก โชคดีที่วันนี้เป็นวันศุกร์ พรุ่งนี้ไม่ต้องไปโรงเรียน พ่อจึงให้อยู่ดึกได้

“มันดูเหมือนหมาที่มีลูกแล้วนะ ถึงนมของมันจะไม่เต่งมาก แต่ก็มีรอยดูดนม

น่าจะมีลูกมาได้สักสองสามเดือนแล้ว” พ่อพูดขึ้น ขณะนั่ง
เป็นเพื่อนผักบุ้งอยู่ที่ระเปียง

“หนูไม่เห็นลูกของมันเลยนะจ๊ะ”

“ลูกของมันอาจหลบอยู่ที่อื่นก็ได้ หรือมันอาจเป็น
หมาที่มีเจ้าของ ลูกของมันคงอยู่กับเจ้าของ พรุ่งนี้พ่อจะ
ลองไปถามคนในตลาดดู เผื่อมีใครรู้อะไรบ้าง”

“ถ้าหาเจ้าของไม่เจอ หนูขอเลี้ยงมันได้ไหมจ๊ะ”

คำถามนี้ทำให้พ่อลังเล และนั่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง

“บ้านของเราเลี้ยงเปิด เลี้ยงไก่ เราคงเลี้ยงหมา
ไม่ได้หรอกลูก อีกอย่างหมาเป็นสัตว์เลี้ยงที่ต้องการ
การดูแลมาก หาเจ้าของใหม่ที่มีเวลาเลี้ยงดูมันดีกว่าลูก”

คำตอบนี้ทำให้ผักบุ้งต้องผิดหวัง แต่ผักบุ้งเข้าใจ
พ่อ จึงไม่ได้เข้าขี้ต่อ ตอนนั้นแค่หวังให้มันหายดีเท่านั้น

เช้าวันรุ่งขึ้น ผักบุ้งตื่นนอนแล้วรีบไปดูหมา พ่อเพิ่ง
เปลี่ยนผ้าพันแผลให้มันเสร็จพอดี

“มันเป็นยังไงบ้างจ๊ะพ่อ”

“ลุกขึ้นเดินเองได้แล้วล่ะลูก”

“โชคดีจังเลยนะจ๊ะ”

“เตี้ยพ่อไปเก็บผักเอาไปส่งที่ตลาด แล้วจะแวะซื้อ
ยาให้มันจะถามพ่อค้าแม่ค้าในตลาดด้วยว่ามีใครเคยเห็น
หมาตัวนี้บ้าง เพื่อว่าจะรู้จักเจ้าของของมัน คงกลับสายๆ
นะ”

พ่อหยิบเงินใส่กระเป๋า เตรียมตัวออกจากบ้าน “อ้อ!
พ่อทำข้าวผัดไว้ให้ กินเสร็จแล้วเก็บล้างให้เรียบร้อยล่ะ”

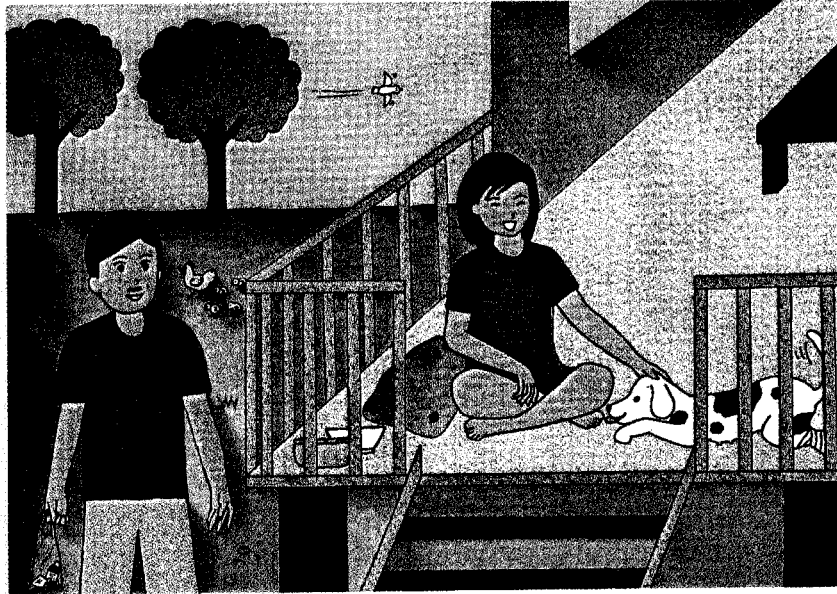
“จะพ่อ” ผักบุ้งตอบเสียงอ่อย มองดูพ่อเดินออกไป

เมื่อกินข้าวและล้างจานเสร็จแล้ว ผักบุ้งกวาดบ้าน
ถูบ้านจนสะอาด จากนั้นจึงมานั่งเล่นกับหมา

“เป็นไงบ้าง รู้สึกดีขึ้นแล้วใช่ไหม” ผักบุ้งถามมัน
หมาร้องครางเบาๆ ราวกับว่ามันตอบคำถามของ
ผักบุ้ง

“ดีแล้ว หายเร็ว ๆ แล้วเรามาเล่นกันนะ” ผักบุ้งเอา
มือลูบหัวหมาอย่างทะนุถนอม มันเลยเลียเท้าของผักบุ้ง
บ้าง

“อย่าสิ จักจี้ล่ะ” ผักบุ้งหัวเราะ

พ่อกลับมาพอดี เห็นผักบุ้งหัวเราะร่าเริง เมื่อมีหมา
อยู่ด้วย ทำให้พ่อได้คิดว่า บางทีผักบุ้งอาจต้องการเพื่อน
ถ้ามีหมาอยู่ที่บ้าน ผักบุ้งจะได้ไม่เหงา

“ทำอะไรรออยู่หรือลูก ทำทางสนุกใหญ่เชียว”

“เจ้าหมานี่ มันแกล้งหนุจ๊ะ ดูลิ มันเลียเท้าหนู
ไม่หยุดเลย”

“พ่อได้ยามาแล้ว ให้สัตวแพทย์จัดให้เชียวนา กินยา
นี้แล้วแผลจะได้ไม่อักเสบ” ผักบุ้งหลีกทางให้พ่อป้อนยา
ให้หมา

“เรื่องหาเจ้าของหมาล่ะจ๊ะ พ่อหาเจอไหม”

“ไม่มีใครรู้อะไรเลย”

ผักบุ้งยิ้มดีใจ จนสังเกตเห็นได้ชัด พ่อจึงถามว่า

“อยากเลี้ยงมันจริง ๆ หรือลูก”

“อยากเลี้ยงจริง ๆ จะ”

“ถ้าพ่อให้เลี้ยง ลูกต้องช่วยดูแลมัน ให้อาหาร ทำความสะอาดให้มัน และอย่าให้มันไปกัดเปิดไก่ของพ่อนะ ทำได้ไหม”

“ทำได้จะ ทำได้” ผักบุ้งโผล่เข้าไปกอดพ่อด้วยความดีใจ “ขอบคุณจะพ่อ”

พ่อลูบหัวผักบุ้งเบา ๆ แล้วพูดว่า “มันเป็นหมาของลูกแล้ว ต้องมีชื่อสิ จะตั้งชื่อว่าอะไรดีล่ะ”

ผักบุ้งหยุดคิดนิดหนึ่ง ก่อนตอบว่า “หนูจะให้มันชื่อ...เจ้าตัวยุงจะ”

โส่ง เจ้าตัวยุงเท่าเบา ๆ เหมือนกับส่งสัญญาณว่า มันชอบชื่อนี้ ทำให้พ่อและผักบุ้งหัวเราะชอบใจใหญ่

เช้าวันอาทิตย์ที่สดใส พ่อออกไปตลาดแต่เช้าตรู่ พอกลับมาถึงบ้าน ผักบุ้งก็ตื่นพอดี

“พ่อซื้อของมาเยอะแยะเลย มาช่วยเอาไปเก็บ
หน่อยสิลูก”

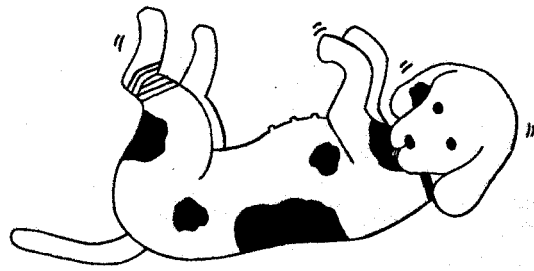
ผักบุ้งรีบเข้าไปช่วยพ่อทันที

“โอ้โฮ! มีปลอกคอให้เจ้าตัวยุ่งด้วย” ผักบุ้งร้องเมื่อ
เจอปลอกคอหมาสีแดงห้อยลูกกระพรวนอยู่ในถุงใบหนึ่ง

“คนอื่นจะได้รู้ไง ว่ามันเป็นหมาที่มีเจ้าของ”

ผักบุ้งรีบเอาปลอกคอไปใส่ให้เจ้าตัวยุ่ง มัน

นอนหงาย เอาขาหน้า
เกาที่คอ และพยายาม
จับปลอกคอ แต่ก็จับ
ไม่ถึง ผักบุ้งหัวเราะ
ขบขันท่าทางของมัน

“ผักบุ้ง มาเร็ว พ่อจะสอนให้หนูคลุกข้าวให้
เจ้าตัวยุ่ง” เสียงพ่อเรียกดังมาจากในครัว

ผักบุ้งเดินไปหาพ่อในครัว พ่อหยิบไก่ทอดที่เหลือ
จากอาหารเย็นเมื่อวาน ออกมาฉีกเอาแต่เนื้อ ใส่ลงในชาม
ข้าวของเจ้าตัวยุ่ง แล้วโยนกระดูกทิ้งลงในถังขยะ

“ทำไมพ่อฉีกเนื้อออกแล้วทิ้งกระดูกล่ะจะ ใส่ไปทั้ง
ชิ้นเลยไม่ได้หรือ หนูคิดว่าหมาน่าจะชอบแทะกระดูกนะ”

“กระดุกไก่อ้มนี้ม หมาบางตัวมันกลืนทั้งชิ้นโดย
ไม่เคี้ยวเพราะคิดว่ามัน กระดุกเลยติดคอ” พ่ออธิบาย

“ปลาก็เหมือนกัน บางคนเอาปลาทั้งตัวคลุกให้หมา
กิน ทำให้ก้างติดคอ แทะเนื้อให้มันกินดีกว่า ลองทำดูสิลูก
ฝึกไว้ ต่อไปหนูจะต้องเป็นคนดูแลมันเอง”

ผักบุ้งรับไก่อจากพ่อมาฉีกใส่ชามของเจ้าตัวยุ่งต่อ
พ่อตักน้ำแกงจืดใส่ลงไปอีกนิดหน่อย แล้วเอาช้อนคลุกไป
มาให้เข้ากัน

“เสร็จแล้ว เอาไปให้มันสิลูก”

หลังจากเจ้าตัวยุ่งกินข้าวเสร็จ มันเดินตามผักบุ้งลง
ไปเดินเล่นรอบ ๆ บ้าน วันนี้ขาของมันดีขึ้นมาก และมัน
เริ่มวิ่งได้ จึงไม่ต้องพันผ้าพันแผลแล้ว

“ไหนลองไปเก็บไม้ี่มาซิ” ผักบุ้งยื่นกิ่งไม้สั้น ๆ
อันหนึ่งให้มันดู แล้วขว้างไป

เจ้าตัวยุ่งเห่าแล้ววิ่งเหาะ ๆ ไปคาบกิ่งไม้อันนั้น
กลับมาส่งให้ผักบุ้ง

“พ่อ ดูลิจะ มันไปคาบกิ่งไม้ที่หนูขว้างไป กลับมาให้
ด้วย” ผักบุ้งตะโกนเรียกให้พ่อมาดูเจ้าตัวยุ่ง

พ่อเดินลงมาจากกระเบื้องบ้าน
 “ฉลาดไม่เบาเนะแกนี่” พ่อชม
 ทันใดนั้น ลูกเจี๊ยบตัวหนึ่งเดินหลงมาจากฝูง
 เจ้าตัวยุ่งเห็นเข้า มันรีบวิ่งเข้าไปที่ลูกเจี๊ยบตัวนั้นทันที

โส่ง โส่ง โส่ง มันเท่าเสียงดังพร้อมทั้งวิ่งดก
 ทางซ้ายที่ ขวาที่
 “อย่ากั๊ดมันนะ เจ้าตัวยุ่ง” พ่อร้องด้วยความตกใจ
 “จับมันไว้สิลูก”
 พ่อคิดว่าเจ้าตัวยุ่งจะกั๊ดลูกเจี๊ยบ แต่มันไม่ได้กั๊ด
 ลูกเจี๊ยบตัวนั้นเลย

“มันกำลังทำให้ลูกเจ็บกลับไปหาฝูงของมันจะพอ...ยอดไปเลย”

พอลูกเจ็บกลับเข้าฝูง เจ้าตัวยุ่งวิ่งเหยาะ ๆ กลับมานั่งแลบลิ่นยาว ทำท่าประจบอยู่ข้าง ๆ ผักบู่

“เออแน่ะ แสนรู้จริง ๆ” พ่อหัวเราะชอบใจ “ต้องมีคนฝึกให้มันแน่ ๆ”

“ดีมากเจ้าตัวยุ่ง” ผักบู่เอามือลูบหัวเจ้าตัวยุ่ง ยิ้มภูมิใจในความแสนรู้ของมัน “คราวนี้เราคงไม่ต้องกังวลว่ามันจะไปกัดเปิด ไก่ของเราแล้วนะจ๊ะ”

พ่อยิ้มและพยักหน้า

“สายแล้ว พ่อจะไปรดน้ำผักในสวนหน่อย แล้วจะเก็บผักมาไว้ทำกับข้าวกินตอนเย็นด้วย ลูกอยู่บ้านดี ๆ นะ”

“สบายมากจ้ะ ว่าแต่...ต้องเอาข้าวให้เจ้าตัวยุ่งกินอีกครั้ง ตอนไหนหรือจ๊ะ”

“เอาไว้ให้ตอนเย็นเลย ลูกควรจะฝึกให้มันกินอาหารแค่สองมือ เข้าเย็น เพราะปกติไม่มีคนอยู่บ้าน ตอนกลางวัน มันจะได้ชินและไม่หิว”

“จะพ่อ หนูเองก็จะไปทำการบ้านก่อน เสร็จแล้ว
ค่อยมาเล่นกับมัน”

“ดีแล้ว จ้าพ่อไปก่อนนะ”

ผักบุ้งเรียกให้เจ้าตัวยุ่งเดินตามกลับไปนอนบน
ระเบียงบ้าน ส่วนผักบุ้งไปนั่งทำการบ้านในบ้าน

เที่ยงแล้ว ผักบุ้งทำการบ้านเสร็จพอดีและเริ่มหิว
จึงเดินไปหาของกินในครัว

“เจ้าตัวยุ่งทำอะไรอยู่นะ ไปเล่นกับมันอีกดีกว่า”
ผักบุ้งเดินไปหาเจ้าตัวยุ่งที่ระเบียง แต่...มันกลับไม่ได้อยู่ที่
ที่นั่น

“หายไปไหนของมันนะ เจ้าตัวยุ่ง เจ้าตัวยุ่ง” ผักบุ้ง
เดินหาจนรอบบ้าน แต่ก็หาไม่พบ

“ทำอะไรอยู่ลูก” พ่อเพิ่งกลับมาจากสวน เห็นผักบุ้ง
เดินไปเดินมาจึงร้องถาม

“เจ้าตัวยุ่งนะสิจ๊ะ ไม่รู้หายไปไหน”

“มันไปวิ่งเล่นแถวนี้มั้ง เดี่ยวคงกลับมาเองแหละ”

“แต่แผลยังไม่หายดีเลยนะจ๊ะ”

“แผลนิดเดียวไม่ต้องห่วงหรอกลูก”

ผักบุ้งกังวลมาก กลัวว่าเจ้าตั๋ยุงจะไม่กลับมา จึงได้
แต่นั่งรออยู่หน้าบ้าน นานจนเกือบสองชั่วโมง

“มันกลับมาแล้วจะพอ” ผักบุ้งตะโกนบอกพ่อด้วยความ
ความดีใจ เมื่อเห็นเจ้าตั๋ยุงวิ่งกลับมาบ้าน

“แกไปไหนมา รู้ไหมว่าฉันเป็นห่วง”

โส่ง โส่ง เจ้าตั๋ยุงเห่า แล้วกระโดดใส่ผักบุ้ง และ
กระดิกหางไปมา

ตกเย็น เจ้าตั๋ยุงคาบขามข้าวของมัน มาวางไว้
ตรงหน้าผักบุ้ง มันยืนสองขา เอาขาหน้าประสานกัน และ
ยกขึ้น ๆ ลง ๆ

“ดูมันทำสีพ่อ”

“ฮึ ฮึ ฮึ...สงสัยมันทิวแล้วละลูก” พ่อหัวเราะ

“เจ้าของคนเก่าของมันคงฝึกมาดี”

ผักบุงยิ้มแล้วรีบไปคลุกข้าวให้เจ้าตัวยุง ในขณะที่ พ่อเตรียมอาหารสำหรับมือเย็น

“ลูกอย่าลืมเปลี่ยนน้ำให้เจ้าตัวยุงทุกวันด้วยนะ ในเมื่อเราเลี้ยงมันแล้ว ต้องดูแลใส่ใจมันให้ดี ทั้งเรื่องอาหาร น้ำดื่ม และสุขภาพ เพราะสัตว์ก็มีชีวิตจิตใจ เข้าใจไหมลูก”

“เข้าใจจะพ่อ หนูจะดูแลมันอย่างดีเลย” ผักบุง
รับคำ

“ตอนนี้หนูขอไปเล่นกับเจ้าตัวยุงข้างล่างได้ไหมจะ
หนูทำการบ้านเสร็จหมดแล้ว”

“ได้สิ”

ผักบุงเล่นวิ่งแข่งกับเจ้าตัวยุง เสียงหัวเราะของ ผักบุงดังมาถึงในครัว พ่อดีใจที่ผักบุงกลับมาเล่าเรื่องอีกครั้ง และหวังว่าเมื่อผักบุงเลี้ยงเจ้าตัวยุงแล้ว จะช่วยให้ผักบุงลืม เรื่องเศร้าทั้งหมดได้

เช้าวันจันทร์ ผักบุ้งนำอาหารมาให้เจ้าตัวยุ่งกินก่อน
ไปโรงเรียน

“อ้าว กินซะนะ” ผักบุ้งวางชามข้าวให้เจ้าตัวยุ่ง มัน
ค่อย ๆ กินช้า ๆ

“ทำไมไม่กินให้หมดล่ะ อิ่มแล้วหรือ” ผักบุ้งพูด
เมื่อเห็นเจ้าตัวยุ่งหยุดกิน ทั้งที่ยังมีเนื้อไก่ชิ้นใหญ่เหลืออยู่ในชาม

“ผักบุ้ง” เสียงของพ่อดังมาจากในบ้าน “ไปโรงเรียน
ได้แล้วลูก เดี่ยวสาย”

“จะพ่อ” ผักบุ้งส่งเสียงตอบรับพ่อ แล้วหันมาพูด
กับเจ้าตัวยุ่งว่า “อยู่บ้านดี ๆ นะ ฉันไปโรงเรียนก่อน
ตอนเย็นจะกลับมาเล่นด้วย” ก่อนที่จะคว้ากระเป๋านักเรียน
แล้วเดินออกจากบ้านไป

เจ้าตัวยุ่งลังเลเล็กน้อยว่าควรเดินตามไปหรือไม่ มัน
ลุกขึ้นยืน และเดินตามไปสองสามก้าว ผักบุ้งหันมามอง
พร้อมทั้งโบกมือ เป็นสัญญาณว่าไม่ต้องตามไป มันจึง
นั่งลงอยู่ที่เดิม

เมื่อผักบุ้งกลับมาถึงบ้านตอนเย็น เจ้าตัวยุ่งวิ่งมาหา
มันกระโดด และกระดิกหางไปมา

“อยู่ตัวเดียว เหงาไหม” ผักบุ้งพูดพร้อมทั้งเอามือ
ลูบหัวเจ้าตัวยุ่ง “ฉันไปเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อน เต๋ยวมานะ”

ผักบุ้งหายเข้าไปในบ้านประมาณห้านาที แล้วกลับ
ออกมาหาเจ้าตัวยุ่งอีกครั้ง

“ไหนดูซิ แผลหายรึยัง” ผักบุ้งก้มลงดูที่ขาหลังของ
เจ้าตัวยุ่ง “ดีขึ้นมากแล้ว อย่างนี้คงวิ่งได้เร็วขึ้นสินะ”

พูดยังไม่ทันจบประโยค ผักบุ้งก็เริ่มออกวิ่ง
เจ้าตัวยุ่งรู้ทันทีเลยว่าถึงเวลาได้เล่นวิ่งแข่งอีกแล้ว ถึงแม้ว่า
มันจะออกวิ่งทีหลัง แต่มันก็วิ่งไล่ผักบุ้งทัน

ทั้งคู่เล่นกันจนถึงเวลาอาหารเย็น ผักบุ้งเดินมาหยิบ
 ซามซ่าของเจ้าตัวยุงไปล้าง

“อ้าว! กินหมดด้วยหรือ เมื่อเช้ายังเห็นกินเหลืออยู่
 เลย” ผักบุ้งพูด พลังหยิบเอาฟองน้ำมาล้างซามจนสะอาด
 แล้วใส่อาหารใหม่ให้เจ้าตัวยุงกิน

“พ่อกลับมาแล้วลูก” พ่อเดินขึ้นมาบนบ้าน พร้อม
 กับตะกร้าใส่ผักและเนื้อหมูสำหรับทำอาหารเย็น

สองคนพ่อลูกช่วยกันทำอาหารเย็น พ่อกินเสร็จ
 ก็ช่วยกันเก็บล้าง จากนั้นผักบุ้งจึงไปทำการบ้าน อ่าน
 หนังสือ และเข้านอน

ชีวิตประจำวันของผักบุ้งดำเนินไปเหมือนเดิม
 เปลี่ยนไปที่มีเจ้าตัวยุงมาอยู่ด้วย ทำให้ความเศร้าของ
 ผักบุ้งค่อยๆ จางหายไป

เย็นวันหนึ่ง ขณะที่พ่อกำลังเดินกลับบ้าน

“วันนี้กลับบ้านเร็วจังนะ พ่อกลัว” คุณครูสายใจซึ่ง
 กำลังกลับบ้าน เดินสวนทางมา

“สวัสดีครับครู พอวันนี้พรวนดินเสร็จเร็วครับ”

“ดีแล้ว จะได้กลับไปอยู่เป็นเพื่อนผักบุ้ง”

“ตอนนี้ ผักบุ้งมีเพื่อนอยู่ด้วยแล้วครับ ผมให้เขา
เลี้ยงหมาตัวหนึ่ง”

“อ้อ! เพราะอย่างนี้สินะ ผักบุ้งถึงได้ดูร่าเริงขึ้น”

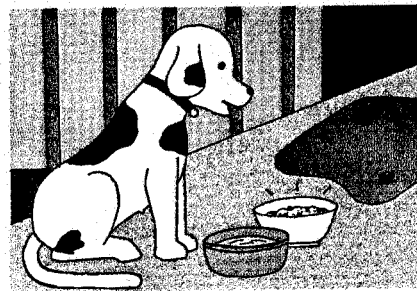
“จริงหรือครับครู” พ่อยิ้ม ดีใจ

“จริงสิ อารมณ์ดีทุกวันเลย และมีเพื่อนมากขึ้น
ด้วย”

พ่อเคยหวังมาตลอดว่าอยากให้ผักบุ้งร่าเริงสดใส
เหมือนเมื่อก่อน ตอนนี้ความหวังนั้นเริ่มมีโอกาที่จะเป็น
จริงแล้ว ผักบุ้งร่าเริงขึ้นทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน พ่อมี
ความสุขมาก

วันเสาร์ผักบุ้งตื่นนอนแต่เช้า ล้างหน้า แปรงฟัน
อาบน้ำ กินอาหารเช้า และไมลึ้มที่จะเอาข้าวให้เจ้าตัวยุ่ง
กิน

“ทำไมกินน้อยจัง”
ผักบุ้งพูด เมื่อเห็นเจ้าตัวยุ่ง
กินอาหารเพียงนิดเดียว

มันเงยหน้ามองผักบุ้ง พร้อมทั้งกระดิกหางไปมา
แล้วมันก็วิ่งไปคาบท่อนไม้เล็ก ๆ มาส่งให้ผักบุ้ง

“อยากเล่นหรือ เล่นได้ไม่นานนะ ฉันต้องช่วยพ่อ
กวาดบ้านถูบ้าน” ผักบุ้งรับท่อนไม้มา แล้วเดินลงไปเล่น
กับเจ้าตัวยุงอยู่พักใหญ่ จากนั้นจึงไปช่วยพ่อทำงานบ้าน

พอเวลาใกล้เที่ยง ผักบุ้งเดินออกมาที่ระเบียง เพื่อ
จะมาเล่นกับเจ้าตัวยุงอีกครั้ง แต่มันไม่อยู่เสียแล้ว

“หายไปไหนอีกแล้วเนี่ย”

เจ้าตัวยุงหายไปจากบ้านหลายชั่วโมง มันกลับมาถึง
บ้านตอนบ่าย และวันต่อมา มันก็หายออกไปจากบ้านใน
เวลาเดิมอีก

“พ่อจำ เจ้าตัวยุงหายไปอีกแล้ว เมื่อวานก็หายไป
เวลานี้”

“มันคงไปเที่ยวเล่น ช่างมันเถอะลูก”

ผักบุ้งอยากรู้ว่า เจ้าตัวยุงหายไปทำอะไรที่ไหน และ
ยิ่งอยากรู้มากขึ้น เมื่อผักบุ้งสังเกตเห็นสิ่งผิดปกติอีกอย่าง
หนึ่ง

“ขามข้าวของมันหายไปด้วยนี่” ผักบุ้งมองซ้ายที่ขวา
ที่เพื่อให้แน่ใจว่า ไม่มีขามข้าวอยู่จริง ๆ

แล้วมันก็เป็นไปตามที่ผักบุ้งคาดการณ์ไว้ ตอนบ่าย
เมื่อเจ้าตัวยุ่งกลับมาบ้าน มันคาบเอาขามข้าวของมัน
กลับมาด้วย

จากเหตุการณ์ผิดปกตินี้ ทำให้ผักบุ้งตั้งใจว่า
วันเสาร์หน้าจะต้องตามไปดูให้รู้ว่า เจ้าตัวยุ่งหายไป
ทำอะไรที่ไหนให้ได้

เช้าวันเสาร์ของสัปดาห์ต่อมา ผักบุ้งเห็นเจ้าตัวยุ่ง
กินข้าวเพียงนิดเดียวเหมือนเคย ผักบุ้งคอยเฝ้าดูมันอยู่
ห่างๆ ไม่นานนักมันก็เดินมาคาบขามอาหารของมัน ที่มี
ข้าวเหลืออยู่ไป

ผักบุ้ง

ค่อยๆ เดินตาม
ระวังไม่เดินใกล้
มันเกินไปและไม่
ส่งเสียงดังให้มัน
รู้ตัว มันเดินผ่าน

สวนผลไม้ของตาจ๋อนซีมา ข้าวในชามหกเป็นระยะๆ
ผักบุ้งแอบซ่อนตามต้นไม้ไปตลอดทาง แต่แล้ว...

เปรี้ยว! ผักบุงเผลอไปเหยียบกิ่งไม้เข้า เจ้าตัวยุ่ง
หยุดเดิน มันวางขามข้าวลง แล้วหันมามอง ผักบุงรีบหลบ
ที่หลังต้นไม้ทันที เจ้าตัวยุ่งหันกลับไปคาบขามข้าว แล้ว
ออกวิ่งเร็วกว่าเดิม ผักบุงพยายามเดินตามให้เร็วกว่าเดิม
เช่นกัน

“ผักบุง ทำอะไรนะ” เสียงของเพชรดังขึ้นมาจาก
ด้านหลังของผักบุง

“ซู! อย่าเสียงดังสิ เรากำลังตามหมาอยู่”

“ฮะ! อะไรนะ ตามหมาหรือ” เพชรทวนคำอย่าง
งง ๆ

“ใช่ หมาตัวนั้นไง” ผักบุงตอบ พร้อมกับชี้ไปทาง
เจ้าตัวยุ่ง “อ้าว! หายไปแล้ว...โฮ้!” ผักบุงผิดหวัง ที่
ปฏิบัติการสะกดรอยตามครั้งนี้ ไม่ประสบความสำเร็จ

“แล้วเธอมาทำอะไรที่นี่” ผักบุงถามอย่างอารมณ์
เสีย

“เรามาหาตาจ้อน แม่ให้มาบอกตาจ้อนให้ไปส่ง
ผลไม้ที่ตลาดพรุ่งนี้ ว่าแต่...เธอตามหมาของใครอยู่หรือ”
เพชรถาม

“หมาของเราเอง ชื่อเจ้าตัวยุ่ง มันชอบหายไปจากบ้านทุกวัน เวลาเดิมเลย เราอยากรู้ว่ามันไปไหน จึงแอบตามมันมา”

“น่าสนุกจัง เหมือนเล่นเป็นนักสืบเลย ให้เราช่วยไหม”

ผักบุงนั่งคิด เพชรเห็นผักบุงไม่ตอบ จึงพูดต่อไปว่า

“เผื่อต้องไปในที่เปลี่ยว ๆ ผักบุงจะได้มีเพื่อนไง”

คำพูดนี้ของเพชรทำให้ผักบุงนึกถึงคำสอนของพ่อว่าไม่ให้ไปไหนคนเดียวในที่เปลี่ยว ๆ ผักบุงจึงตอบว่า

“ก็ได้ แต่ตอนนี้คงตามเจ้าตัวยุ่งไม่ทันแล้วละ มันหายไปแล้ว”

เพชรมองสำรวจซ้ายขวาอยู่ไม่นานนักก็พูดว่า

“ดูสิ มันทำข้าวหกด้วย ถ้าเราเดินตามเศษข้าวที่หล่นอยู่ไป เราคงตามมันทัน”

“เก่งจังเลยเพชร” ผักบุงยิ้มดีใจ

นักสืบรุ่นจิ๋วทั้งสอง ค่อย ๆ เดินตามรอยเศษอาหารไป ผ่านสวนของตาจ้อนซีเมา และทุ่งนา จนกระทั่งมาถึงโรงนาเก่า ๆ หลังหนึ่ง

“มันจะไปถึงไหนเนี่ย” เพชรพึมพำ
 “เราไปต่อเถอะ”
 “เดี๋ยวก่อน ดูนั่นสิ” เพชรเหลือบไปเห็นเจ้าตัวผู้
 กำลังเดินเข้าไปในโรงนา

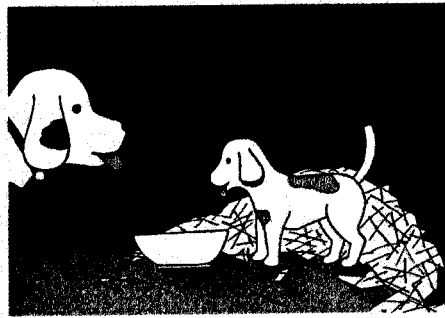
“เราตามมันเข้าไปข้างในดีไหม” ผักบุ้งล้งเล
 “เข้าไปก็ได้ แต่ต้องระวังหน่อยนะ เพื่อมีใครอยู่ข้าง
 ใน”
 “เราเข้าไปพร้อมๆ กันนะ”

“ได้ ผักบุ้งไม่ต้องกลัว เราไม่ทิ้งผักบุ้งหรอก”
แล้วทั้งสองคนก็ตัดสินใจ เดินเข้าไปในโรงนา
พร้อมกัน

โส่ง! โส่ง! โส่ง! เจ้าตัวยุ่งเห่าเสียงดัง มันหันขวับมา
ตั้งท่าเตรียมต่อสู้ เพราะตกใจที่ได้ยินเสียงคนเข้ามาใน
โรงนา

“เจ้าตัวยุ่ง ฉันทเอง” ผักบุ้งส่งเสียง
เมื่อเจ้าตัวยุ่งได้ยินเสียง มันเปลี่ยนจากท่าเตรียม
ต่อสู้ มาเป็นกระดิกหางทันที

“ผักบุ้ง ดูนั่นสิ” เพชรชี้ให้ผักบุ้งดูอะไรบางอย่าง

“น่ารักจังเลย” ลูกหมาตัวหนึ่งกำลังกินข้าวในชาม
ของเจ้าตัวยุ่งอยู่ “นี่ลูกของเจ้าหรือ” ผักบุ้งเดินเข้าไป และ
นั่งลงข้างๆ ลูกหมา จากนั้นก็ยื่นมือไปที่ลูกหมาอย่างช้าๆ

เจ้าตัวยุ่งรีบเข้ามากันได้ มันร้องครางเบา ๆ พร้อม
ทั้งกัดแขนเสื้อของผักบุ้ง และดึงไว้ ผักบุ้งรู้ว่าเจ้าตัวยุ่งหวง
ลูก จึงหันไปลูบหัวเจ้าตัวยุ่งเบา ๆ เป็นเชิงขออนุญาต

“ฉันไม่ทำร้ายลูกของแกหรอกนะ” ผักบุ้งพูดอย่าง
อ่อนโยน

ไม่นานนัก เจ้าตัวยุ่งก็ปล่อยแขนเสื้อของผักบุ้ง และ
ยอมให้ผักบุ้งจับลูกของมันได้

“ที่แท้ มันมาหาลูกของมันนี่เอง” เพชรสรุป “ลองดู
ให้ทั่วชีว่ามีตัวอื่นซ่อนอยู่อีกหรือเปล่า”

“คงจะมีแค่ตัวเดียวละมัง”

“ส่วนใหญ่หมามันมีลูกมากกว่าหนึ่งตัวนะ”

“ลูกตัวอื่นอาจจะหลงทางหรือมีคนเอาไปเลี้ยงแล้ว
ก็ได้”

“อืม...ที่นี่ เอาใจต่อดี”

“เราจะเอามันกลับไปบ้านด้วย ไปขอให้พ่อเลี้ยงมัน
อีกตัว”

“งั้นเรารีบไปกันเถอะ เราจะไปส่งผักบุ้งเอง”

ผักบุ้งอุ้มลูกหมาออกจากโรงนา เจ้าตัวยุ่งเดิน
ตามมาติด ๆ ด้วย เพชรเดินมาส่งผักบุ้งจนถึงบ้าน

“สงสัยพ่อยังอยู่ที่สวน” ผักบุ้งพูดเมื่อไม่เห็นพ่ออยู่ที่
ที่บ้าน

“ใกล้เที่ยงแล้ว เรากลับบ้านก่อนนะ แล้ววันจันทร์
เจอกันที่โรงเรียน”

“เราชอบใจเพชรมากนะ ที่มาช่วยเราวันนี้” ผักบุ้ง
พูดพร้อมกับวางลูกหมาลงที่ระเบียง ข้าง ๆ เจ้าตัวยุ่ง

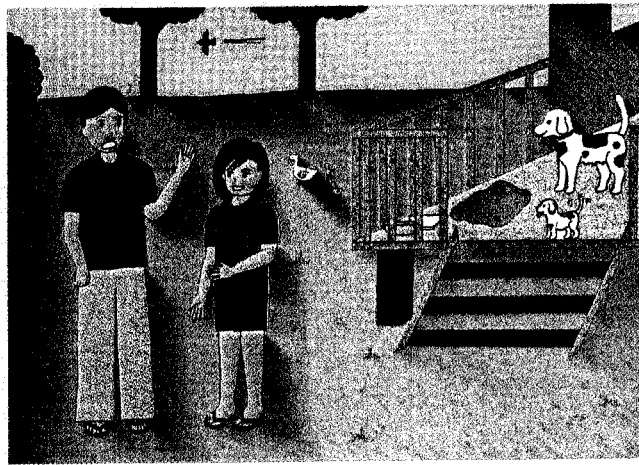
“ไม่เป็นไร” เพชรส่งยิ้มให้ แล้วเดินจากไป ปล่อย
ให้ผักบุ้งนั่งรอพ่ออย่างใจจดใจจ่อ เพียงลำพัง

ปกติวันเสาร์อาทิตย์และวันที่ผักบุ้งไม่ได้ไปโรงเรียน
พ่อจะพยายามกลับมากินข้าวกลางวันที่บ้านกับผักบุ้ง แต่
วันนี้พ่อมาช้า ผักบุ้งนั่งรอพ่ออยู่นาน จนกระทั่งบ่ายโมง
กว่า

“พ่อจ๋า” ผักบุ้งวิ่งหน้าตั้งลงมาจากกระเบียงบ้าน เมื่อ
เห็นพ่อเดินมาถึงทางเข้าบ้าน

“กินข้าวหรือยัง พ่อดีมีคนมาติดต่อให้ไปส่งผักเพิ่ม
พ่อเลยมาช้า”

“ยังไม่ได้กินจ้ะ แต่ไม่เป็นไร หนุยังไม่ค่อยหิว ...
 เอ่อ...หนุมีอะไรจะให้พ่อดูก่อน”
 พ่อเดินมาถึงระเบียงบ้านพอดี เจ้าตัวยุ่งและลูกหมา
 ตัวน้อยของมันวิ่งออกมาต้อนรับ

“เฮ้ย! มาจากไหนเนี่ย” พ่อแปลกใจ
 “คือว่า...” ผักบุ้งเริ่มเล่าเรื่องทั้งหมดให้พ่อฟัง
 “มิน่าล่ะ มันถึงได้กินข้าวเข้านิดเดียว” พ่อเพิ่งเข้าใจ
 เรื่องราวทั้งหมด
 “พ่อจ๋า” ผักบุ้งอ่อน “เราจะทำยังไงกับลูกหมาจ้ะ
 หนุขอเลี้ยงมันอีกตัวได้ไหม”

“ไม่เอาแล้วลูก ตัวเดียวก็พอแล้ว พ่อไม่อยากมีงานเพิ่ม”

“อีกแค่ตัวเดียวเอง หนูจะช่วยเลี้ยงด้วย”

“อย่าดีกว่า” พ่อปฏิเสธเสียงแข็ง “เมื่อวันก่อน ป้าบัว แม่ค้าขายผักที่ตลาดถามพ่อเรื่องหมา แกว่าอยากได้ไปเลี้ยง แต่พ่อบอกว่าผักบุงอยากเลี้ยงเอง พ่อจะไปบอกแกใหม่ว่ามีลูกหมาอีกตัว เผื่อว่าแกยังอยากได้อยู่”

“โธ่! พ่อ” ผักบุงผิดหวัง

หลังจากที่พ่อและผักบุงกินอาหารกลางวันแล้ว พ่อเตรียมตัวไปตลาด

“ผักบุงไปกับพ่อไหม” พ่อถาม พลงหยิบกล่องกระดาษเก่า ๆ ใบเล็กมาใส่ลูกหมา “ไปหาป้าบัว ถ้าลูกรู้จักป้าบัว จะได้สบายใจ เพราะแกเป็นคนใจดีมาก แกดูแลเจ้าลูกหมาได้ดีแน่ ๆ”

“ไปก็ได้จ๊ะ” ผักบุงตอบเสียงอ่อย

พ่อถือกล่องใส่ลูกหมาเดินลงจากบ้าน มีผักบุงและเจ้าตัวยุงตามไปด้วย เจ้าตัวยุงส่งเสียงร้องหึง ๆ ไปตามทาง มันคงรู้ว่ามันจะได้เจอลูกของมันอีกแล้ว

“อย่าโกรธฉันเลยนะ เจ้าตัวยุ่ง” พ่อมองเจ้าตัวยุ่ง
ด้วยความสงสาร

“ลูกของแกกำลังจะได้ไปอยู่กับคนที่ดี มันต้องมี
ความสุขแน่ ๆ ฉันรับรอง”

“หนูว่ามันคงอยากให้อู้อยู่กับมันมากกว่า” ผักบุ้ง
ท้วง

“เราจำเป็นต้องทำนะลูก”

พ่อเดินนำผักบุ้งและเจ้าตัวยุ่ง มาถึงสวนของตาจ๋อน
ซีเมา และแล้ว...เรื่องที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น

โส่ง โส่ง โส่ง เจ้าตัวยุ่งหยุดเดิน มันเห่าเสียงดัง

“แกเห่าอะไรหรือ” พ่อมองไปรอบ ๆ

“พ่อ!

ระวัง!” ผักบุ้ง
ร้องลั่น เมื่อเห็น
งูเขียวตัวหนึ่ง
กำลังจะฉกขา
ของพ่อ

ทันใดนั้นเอง เจ้าตัวยุ่งกระโดดใส่ทุ่งทันที มันจับหาง
ของงู ดึงออกมาให้ห่างจากพ่อ มันชู้คำรามใส่เสียงดัง
และสะบัดงูไปมา

เอ็ง! เอ็ง! เจ้าตัวยุ่งร้องด้วยความเจ็บปวด มันสลัดงู
กระเด็นไปไกล งูเลื้อยหนีไปได้อย่างทุลักทุเล

“พ่อ! เจ้าตัวยุ่งโดนงูกัด!”

พ่อก้มลงดูเจ้าตัวยุ่ง มันโดนงูกัดที่ขาหน้า พ่อรีบส่ง
กล่องใส่ลูกหมาให้ผักบั้งถือ แล้วฉีกชายเสื้อของตัวเองเป็น
เส้นยาว นำมามัดไว้เหนือแผลที่ขาของเจ้าตัวยุ่ง

“พ่อจะพามันไปหาหมอในเมือง ผักบั้งกลับบ้านไป
ก่อนนะ”

“หนูเป็นห่วงมัน ให้หนูไปด้วยนะ”

“อย่าเลย รีบๆ อย่างนี้ ไปคนเดียวเร็วกว่า พ่อจะไป
ขอให้หลานของตาจ้อนช่วยขี่มอเตอร์ไซด์ไปส่งที่คลินิก
รักษาสัตว์ในเมือง

“แต่...” ผักบั้งล้งเล

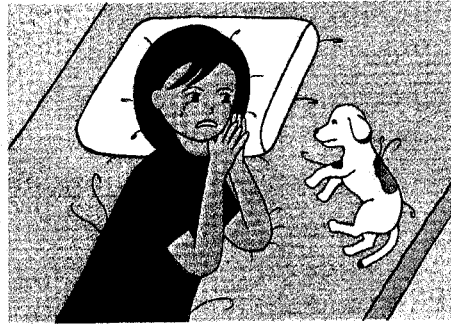
ตอนนี้เจ้าตัวยุ่งนอนนิ่งไม่รู้สีกตัวแล้ว

“พ่อต้องไปแล้วนะ ก่อนที่มันจะเป็นอะไรไป
มากกว่านี้”

“ก็ได้จะ หนูจะไปรอที่บ้าน”

พ่ออุ้มเจ้าตั๋ย่งและออกวิ่งไปที่บ้านของตาจ๋อน
ส่วนผักบุงเดินอุ้มกล่องลูกหมา ร้องให้ไปตลอดทาง พอ
กลับถึงบ้าน ผักบุงเอา
ลูกหมาตัวน้อยเข้าไปใน
ห้องนอนด้วย และนอน
ร้องไห้จนตาบวม จนใน
ที่สุดก็กลับไป

เสียงรถมอเตอร์ไซด์ดังมาจากหน้าบ้านทำให้ผักบุง
ตื่น

“ผักบุง พ่อกลับมาแล้ว ลูกเดอะลูก” พ่อเข้าไปเรียก
ผักบุงในห้องนอน “คำแล้ว ไปกินข้าวเย็นกันเดอะ”

“เจ้าตั๋ย่งล่ะจะพ่อ”

พ่อก้มหน้า ไม่ตอบ ผักบุงเริ่มน้ำตาซึมอีก อุ้มลูก
หมาเดินออกมาจากห้องนอน แต่แล้วผักบุงก็ต้อง
หยุดชะงัก

“เจ้าตั๋ย่ง!” ผักบุงร้องเรียกด้วยความดีใจ เจ้าตั๋ย่ง
นอนหมอบอยู่ที่ระเบียงบ้าน ผักบุงรีบเข้าไปหาทันที

ลูกหมากระโดดจากแขนของผักบุ้ง ลงไปหาแม่ของมัน
เจ้าตัวยุ่งเลียลูกของมันและหันมาเลียมือของผักบุ้งไม่หยุด

พ่อเดินตามออกมาและพูดว่า “หมอบอกว่าถ้าเป็น
งูเขียวหางไหม้ที่มีพิษร้ายแรง คลินิกเล็ก ๆ คงไม่มียารักษา
แต่โชคดี งูเขียวที่กัดมันเป็นพวกที่มีพิษน้อย ไม่ใช่งูเขียว
หางไหม้ หมอก็เลยรักษามันได้ มันไม่ตายแล้วลูก”

ผักบุ้งกอดเจ้าตัวยุ่งด้วยความรัก ร้องไห้ด้วยความ
ดีใจ

พ่อนั่งลงข้าง ๆ แล้วพูดต่อว่า “ยังมีข่าวดีอีกหนึ่ง
เรื่อง” พ่อหยุดพูดนิดหนึ่งก่อนที่จะบอกว่า “พ่ออนุญาตให้
หนูเลียลูกของเจ้าตัวยุ่งไว้ได้ เพื่อตอบแทนความกตัญญู
รู้คุณของมัน”

“จริงหรือจะพ่อ” ผักบุ้งโผล่เข้ากอดพ่อ “หนูดีใจที่สุด
เลย”

“แต่ว่า...”

“แต่ อะไรหรือจะ”

“พอเจ้าตัวยุ่งหายดี มันจะต้องโดนทำหมันนะ มัน
จะได้ไม่มีลูกอีก และอีกอย่างหนึ่ง ลูกต้องสัญญากับพ่อว่า

จะไม่เอาหมาตัวอื่นมาเลี้ยงอีก เลี้ยงแค่สองตัวนี้พอ ตกลง
ไหม”

“ตกลงจะ หนูสัญญา”

ในเวลานี้ ผักบุ้งไม่ต้องการอย่างอื่นแล้ว

วันเวลาผ่านไป เจ้าตัวผู้มามีสุขภาพแข็งแรงดังเดิม
และลูกหมาโตมากขึ้น มันว่านอนสอนง่าย เหมือนแม่
ของมัน ผักบุ้งกลายเป็นเด็กที่ร่าเริงสดใสมากขึ้น ทุกวัน
ผักบุ้งไม่เคยเหงาอีก เพราะมีหมาสองตัวเป็นเพื่อนในเวลา

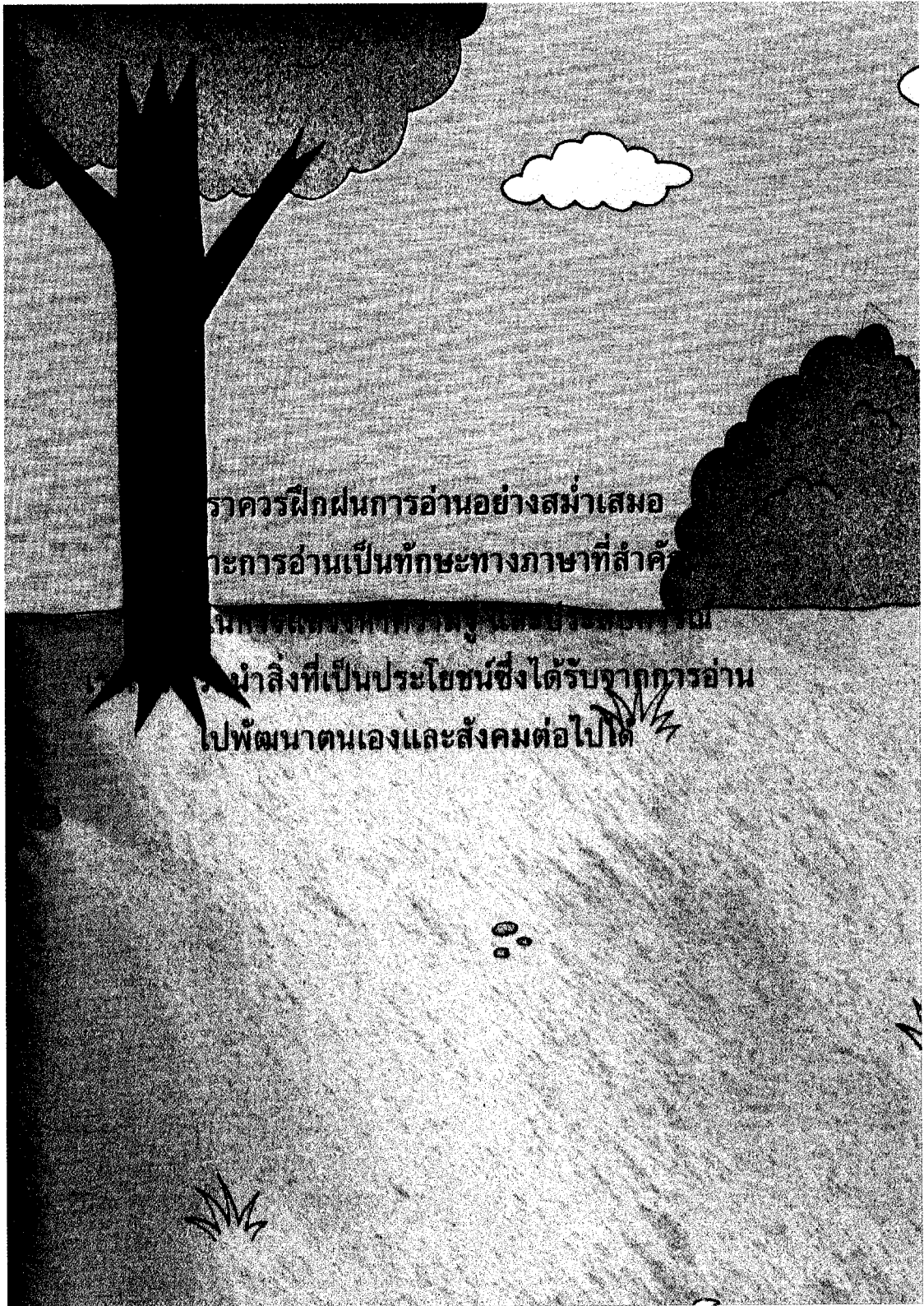
ที่พ่อไม่อยู่ พ่อของผักบุ้งดีใจมากที่ตอนนี้ครอบครัวของเขาได้กลับมามีความสุขอีกครั้ง

ตอบได้ไหมเอ๋ย

1. เมื่อผักบุ้งโดนเพื่อนล้อว่าผักบุ้งไฟแดง ผักบุ้งโกรธมากเพราะเหตุใด
2. พ่อของผักบุ้งทำอาชีพอะไร
3. ทำไมตาจ๋อนจึงไล่ตีเจ้าตั๋ย่ง
4. ในตอนแรกพ่อไม่ยอมให้ผักบุ้งเลี้ยงเจ้าตั๋ย่งเพราะเหตุใด
5. เจ้าตั๋ย่งแสนรู้อย่างไร
6. เพชรมินิสัยอย่างไร
7. เพราะเหตุใด เจ้าตั๋ย่งจึงไม่ยอมให้ผักบุ้งเข้าใกล้ลูกของมัน
8. เจ้าตั๋ย่งเป็นหมาที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
9. พ่อยอมให้ผักบุ้งเลี้ยงลูกของเจ้าตั๋ย่งโดยมีเงื่อนไขอะไร
10. ได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องนี้บ้าง

เราควรฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ
การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ
ในการแสดงความคิดเห็นและเข้าใจสิ่งที่
เรากำลังทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งได้รับจากการอ่าน
ไปพัฒนาตนเองและสังคมต่อไปได้

บทที่ 3

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

1.2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันเทิงคดี ที่ผู้ศึกษาเป็นผู้แต่งขึ้นเอง เนื้อหาแสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างเด็กหญิงกำพร้าแม่คนหนึ่งกับสุนัขแสนรู้ที่มีความกตัญญู ทั้งคู่ช่วยเหลือกันและกัน เด็กหญิงช่วยให้อาหารและที่อยู่อาศัย สุนัขจึงมอบความจงรักภักดีให้ และยังช่วยให้เด็กหญิงที่มีนิสัยเฉยๆ ชอบเก็บตัวเพราะความเศร้าที่แม่ตายไป กลายเป็นคนที่มีความสุขและรอยยิ้มได้อีกครั้ง ลักษณะของเนื้อหาเป็นการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสีประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ตรวจสอบโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน ประเมิน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพหนังสือ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ จำนวน 10 คน

1.3 แนวทางการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะหนังสือและโครงสร้างของเนื้อหา ผู้ศึกษากำหนดแนวการเขียนเป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นบันเทิงคดีสำหรับเด็ก ที่ผู้ศึกษาเป็นผู้แต่งขึ้นเอง โดยพิจารณาจากความสนใจในการอ่านของผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย นั่นก็คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 ซึ่งเป็นเด็กอายุประมาณ 10 ปี ที่มีความสนใจในการอ่านเกี่ยวกับเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงกับชีวิตของเด็กๆ เดียวกัน เรื่องการผจญภัย และเรื่องตื่นเต้น โดยมีการสอดแทรกคุณธรรม มีภาพสี่ประกอบ และมีคำถามท้ายเล่ม รูปเล่มหนังสือมีขนาดสิบหกหน้าก (ขนาดกลาง) 14.6×21 ซม. ในแนวตั้ง

1.3.2 การสร้างและพัฒนาหนังสือ การสร้างและพัฒนาหนังสือ มีขั้นตอนสามขั้นตอนใหญ่ๆ คือ ขั้นตอนการสร้างหนังสือ ขั้นตอนตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพโดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพโดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงแล้วไปให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างอ่านแล้วเก็บข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนทั้งสามขั้นดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการสร้างหนังสือ

(1) ศึกษาสาระการเรียนรู้รายปี กลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

(2) ศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านหนังสือสำหรับเด็ก และเรื่องสั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ

(3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โดยนำผลการศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้รายปี และเอกสารวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

(4) การสร้างแบบประเมินคุณภาพของหนังสือทั้งหมด 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของหนังสือ เป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนประเมิน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ

(5) ลงมือสร้างหนังสือ

2) ขั้นตอนตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพ โดยอาศัยความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

(1) นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทย และด้านการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก จำนวน 5 คน พิจารณาคุณภาพหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

(2) นำหนังสือมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยปรับเนื้อหาในบางตอน ตัดคำฟุ่มเฟือยออก แก้ไขคำที่สะกดผิด ปรับการเว้นวรรคให้ถูกต้องและไม่พิมพ์ลึกลับ เพิ่มรายละเอียดของภาพประกอบให้ตรงตามเนื้อเรื่องที่วางไว้ ปรับสีหน้าและแววตาของตัวละครในภาพให้สมจริงมากขึ้น จัดทำปกหนังสือใหม่ ตัดการสอดแทรกคำสอนคุณธรรมออกบางส่วน เพื่อไม่ให้มีมากเกินไปจนเนื้อเรื่องขาดความเป็นธรรมชาติ

(3) นำหนังสือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหนังสือแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

3) **ขั้นการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน**

นำหนังสือไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คนอ่าน เพื่อสอบถามความคิดเห็นตามแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตรฐานค่า แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

1.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน มีรายการประเมิน ด้านเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 4.07 คือ ด้านจำนวนภาษารองลงมาคือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ด้านเนื้อเรื่อง และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ตามลำดับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ 3.6 คือ ด้านภาพประกอบ และผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวมมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.81

1.4.2 ตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยให้นักเรียนในกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน ตอบแบบสอบถาม มีรายการประเมิน ด้านเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและการจัดรูปแบบ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 2.85 คือ ด้านจำนวนภาษารองลงมาคือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ตามลำดับ ด้านที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ 2.6 คือ ด้านเนื้อเรื่อง และด้านภาพประกอบ ส่วนผลการประเมินคุณภาพหนังสือโดยรวมมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

2. อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาอภิปรายดังนี้

2.1 ด้านเนื้อเรื่อง

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องเหมาะสมมาก เนื้อเรื่องมีแก่นเรื่องที่ชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีการสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมและมีความยาวเหมาะสมมาก สนุกชวนติดตาม และคำถามท้ายเล่มเหมาะสมให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี โดยสรุปแล้ว ด้านเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าชื่อเรื่องน่าสนใจทำให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่าน เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตามดีมาก ถ้าเพิ่มความยาวของเรื่องอีกหน่อยจะดีมาก คำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดี ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอเนื้อหาที่มีแก่นเรื่องสอดคล้องกับแนวทางการเขียนหนังสือตามความสนใจของเด็กที่กล่าวว่า เด็กในวัยประถมศึกษาตอนปลายหรือศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 9 – 11 ปี มักจะชอบอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การผจญภัย เรื่องตื่นเต้น ที่มีตัวเอก ตัวผู้ร้าย และเทวดามาโปรด ชอบเรื่องจริงที่เกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังหรืออยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกัน (จินตนา ไบกาชุย 2542; ฉวีวรรณ กุหาภินันท์ 2542 อ้างถึงใน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2544; ลมูล รัตตากร 2506 อ้างถึงใน ชนิสา คชาทอง 2543) ส่วนความยาวของเนื้อเรื่อง ผู้ศึกษาสร้างให้มีความยาว 48 หน้า ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา ไบกาชุย (2542: 17) ที่แนะนำว่า หนังสือสำหรับเด็กวัยประถมศึกษาตอนปลายที่มีขนาดสิบหกหน้ายก ควรจะมีความยาวประมาณ 16 – 48 หน้า ซึ่งเป็นขนาดรูปเล่มที่นิยมจัดทำกัน ดังนั้นเนื้อเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้น จึงเป็นงานเขียนที่ทำให้ผู้อ่านสนใจ

2.2 ด้านสำนวนภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าสำนวนและภาษามีความเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจง่าย และถูกต้องตามหลักเกณฑ์ดี สำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่านพอใช้ การสะกดคำ การเว้นวรรคและย่อหน้าถูกต้องเหมาะสมดีมาก โดยสรุปแล้ว ด้านสำนวนภาษามีความเหมาะสมมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่าสำนวนและภาษาสละสลวย น่าอ่าน อ่านแล้วเข้าใจง่ายมากทั้งนี้ เป็นผลมาจากผู้ศึกษาเลือกใช้ภาษาและสำนวนภาษาง่าย ไม่ต้องแปลซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับที่ วิริยะ สิริสิงห (2537) กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในการเขียนเรื่องสำหรับเด็กไว้ว่า ควรใช้ประโยคที่มีประธานเป็นผู้กระทำกริยาโดยตรงมากกว่าประโยคที่เอากรรมขึ้นมาเป็นประธาน ใช้คำที่คุ้นเคยง่าย เป็นธรรมชาติ อย่าใช้ภาษาพื้นเมืองหรือคำแสลง หลีกเลี่ยงคำจากภาษาต่างประเทศและการใช้คำซ้ำๆ อย่าใช้คำอุปมาอุปมัยมากเกินไป และระวังอย่าให้บทสนทนายาวเกินไป ดังนั้น หนังสือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจึงช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็ก โดยเฉพาะในเรื่องคำ ประโยค และข้อความ ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหนังสือสำหรับเด็ก

2.3 ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ภาพประกอบชัดเจนสวยงาม ชวนให้น่าอ่าน สื่อความได้ตรงและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เหมาะสมกับวัยของผู้่านมาก ปริมาณของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่องดี ภาพส่งเสริมจินตนาการของผู้่าน และมีการจัดวางภาพที่ดีปานกลาง โดยสรุปแล้ว ด้านภาพประกอบมีความเหมาะสมมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า ภาพประกอบสวยงามชวนให้น่าอ่าน สื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีมาก ถ้าเพิ่มจำนวนของภาพประกอบให้มากขึ้นจะดีมาก ผู้ศึกษาจึงได้ข้อสรุปว่า หนังสือสำหรับเด็กต้องมีภาพประกอบเสมอ สัดส่วนของภาพกับเนื้อเรื่องขึ้นอยู่กับวัยของผู้่าน เด็กที่มีอายุน้อยมักจะชอบภาพประกอบจำนวนมาก สีและความชัดเจนของภาพเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะช่วยดึงดูดความสนใจ และจะช่วยให้เข้าใจเรื่องได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็กว่าจะต้องมีภาพประกอบที่ชัดเจนเหมาะสมตามวัยของเด็ก สอดคล้องกับเนื้อหา ก่อให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ 2550; สรัญญา ทับเคลียว 2546; สุชาติ เจริญฤทธิ์ 2543)

2.4 ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและวัยของผู้่านมาก ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้่านดี มาก ปริมาณหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้่าน และการจัดหน้ากระดาษโดยรวมเหมาะสมมาก โดยสรุปแล้ว ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีความเหมาะสมมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ศึกษาเลือกสร้างหนังสือที่มีขนาดเล่มพอเหมาะ ไม่เล็กเกินไปหรือใหญ่เกินไป คือ ขนาดกลาง 16 หน้ายก ซึ่งสอดคล้องกับ ชนิสา คชาทอง (2543) ที่กล่าวว่าหนังสือสำหรับเด็กของไทยนิยมใช้รูปเล่มขนาดใหญ่ คือ 8 หน้ายก และขนาดกลาง 16 หน้ายก ขึ้นอยู่กับจำนวนคำหรือความยาวของเรื่อง ส่วนขนาดและรูปแบบของตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย ผู้ศึกษาเลือกใช้ขนาด 20 พอยต์ ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำของ จินตนา ไบกาชุยี่ (2542) ว่า หากเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ควรใช้ขนาดตัวอักษรประมาณ 20 – 18 พอยต์

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นนี้ สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ปลุกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียน ครู และผู้สนใจได้เป็นอย่างมาก ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า

เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมาก คำถามท้ายเล่มช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้นปานกลาง และเมื่ออ่านจบแล้วทำให้รู้สึกอยากอ่านหนังสือแบบนี้อีกอย่างมาก ซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ว่า การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และจุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านยังมีส่วนช่วยในการเรียนภาษาของนักเรียน ปูพื้นฐานการเรียนวรรณคดี ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความอยากรู้อยากเรียน และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม หรือค่านิยมที่ดีให้แก่เด็กด้วย (ถวัลย์ มาศจรัส 2538 และ ฌรงค์ ทองปาน 2526 อ้างถึงใน สุชาติ เจริญฤทธิ์ 2543) ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ศึกษาตั้งไว้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่าน และนิสัยรักการอ่านให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ในการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นอย่างน้อย หากผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยน้อยกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ควรมีครูหรือผู้ปกครองช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการอ่าน

3.1.2 การใช้หนังสือนอกจากใช้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านแล้ว ครูผู้สอนยังสามารถนำหนังสือไปใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลา หรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน และการดูได้

3.1.3 เมื่อผู้อ่านอ่านหนังสือจบ ควรตอบคำถามท้ายเรื่องเพื่อเป็นการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ในการเขียนเนื้อเรื่องควรคำนึงถึงความสนใจในการอ่านของเด็กให้มาก ไม่ควรกังวลเรื่องการสอดแทรกคำสอนหรือคุณธรรมมากเกินไป เพราะจะทำให้การดำเนินเรื่อง

ขาดความเป็นธรรมชาติ และไม่สามารถตอบสนองความสนุกแบบเด็กได้ หากต้องการสอดแทรกแง่คิด คำสอนหรือคุณธรรม ควรทำอย่างแยบยล ระวังไม่ให้การดำเนินเรื่องขาดความเป็นธรรมชาติ

3.2.2 การจัดทำภาพประกอบหนังสือที่มีเนื้อเรื่องเป็นลักษณะการบอกเล่าเรื่องจริงของชีวิต หากต้องการใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ในการลงสี ผู้วาดต้องมีความพิถีพิถันเป็นพิเศษ ทั้งในส่วนที่เป็นรายละเอียดของภาพ ลวดลาย และแสงเงา เพื่อให้ภาพประกอบมีความสมจริงตรงตามเนื้อเรื่อง

3.2.3 การจัดทำรูปเล่ม อาจทดลองทำรูปเล่มที่มีขนาดแตกต่างออกไปจากแบบเดิม เพื่อให้มีความโดดเด่นดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และไม่เหมือนหนังสือทั่วไป

3.2.4 การสร้างตัวละคร ต้องมีการกำหนดลักษณะนิสัยที่ชัดเจน แต่ในการเขียนเรื่องไม่ควรระบุนิสัยของตัวละคร ควรเขียนให้เป็นลักษณะของการแสดงออกของการกระทำ ให้ตัวละครแสดงบทบาทออกมาเองอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นๆ ด้วยตนเอง

3.2.5 ก่อนการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ควรมีการสำรวจหนังสือที่มีอยู่ทั่วไปว่ามีเนื้อเรื่องลักษณะใดบ้าง เพื่อที่จะได้ไม่สร้างหนังสือที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับหนังสือที่ตีพิมพ์แล้ว เมื่อหนังสือที่สร้างขึ้นมีเนื้อเรื่องที่แปลกใหม่จะทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากขึ้นเหมาะสำหรับเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการอ่านของ
นักเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว
- จินตนา ไบกาชุย (2542) เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- จิราภรณ์ เชาวนา (2542) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
เรื่องเที่ยวเมืองนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ชนิสิตา คชาทอง (2543) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เรื่องเที่ยวเมืองสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ชูจิต วรเชษฐ์ (2548) “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อออกเสียงคำควบกล้ำ ร ล ว ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ถวัลย์ มาศจรัส (2540) *เคล็ดลับการเขียนเรื่องสั้น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มิติใหม่
- ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539) *การเขียนสร้างสรรค์ เรื่องสั้น-นวนิยาย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ดอกหญ้า
- ฟิลิปดา (2548) “การเขียนเรื่องสั้นเบื้องต้น” ค้นคืนวันที่ 22 พฤศจิกายน 2550 จาก
<http://www.forwriter.com>
- รังสรรค์ กลิ่นแก้ว (2547) “การเขียนเรื่องสั้น” ค้นคืนวันที่ 22 พฤศจิกายน 2547 จาก
<http://www.school.net.th/library/create-web/10000/language/10000-12486.html>
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์ (2550) *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และตัวอย่างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่
เป็นผลงานทางวิชาการ* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วิริยะ สิริสิงห์ (2537) *การสร้างสรรคัวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน* กรุงเทพมหานคร สุวีริยา
สาส์น
- ศศิธร พูลทอง (2546) “ผลของการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ ชุด ห้องถิ่นของเรา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร”

- วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศุภมงคล พงษ์ธีรมนตรี (2542) “วิเคราะห์หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- สมพร จารุณี (2538) *คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สร้อยญา ทับเคลียว (2546) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เมืองหลังสวน สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุชาติ เจริญฤทธิ์ (2543) “การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เรื่องเที่ยวเมืองพังงา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยทักษิณ
- สุนันท์ ศลโกสุม สมหมาย ทัดวิงษ์ และ เอนก อัครบัณฑิต (ม.ป.ป.) *ชุดกิจกรรมบูรณาการ
พัฒนาการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคต้น* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- สุภนา เอี่ยมสะอาด (2546) “การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเทนมีย์ จังหวัดสุรินทร์” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุวิทย์ มูลคำ และ สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) *การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อน
วิทยฐานะ* กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์
- เสาวณีย์ ฝักทอง (2546) “การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่นเมืองอุบล สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตติรัตน์ ทัดเทียมมรณย์
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 อาจารย์ที่ปรึกษาของ โครงนักเรียนพิเศษออทิสติก โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 กรรมการผู้เขียนหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดภาษาพาที ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3, 4 และ 6 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
 ผู้เขียนหนังสือเรื่อง ภาษาออทิสติก และ เหตุเกิดใน โรงเรียนเขียนคอลัมน์ประจำเกี่ยวกับออทิสติก ใน www.newschool.in.th
2. ชื่อ อาจารย์อัจฉรา ประดิษฐ์
- สถานที่ทำงาน สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วุฒิการศึกษา M.A. in Children's Literature Studies, University of Warwick, Coventry, England
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ตั้งแต่ปี 2541 ถึงปัจจุบัน
 ผู้เชี่ยวชาญด้านหนังสือสำหรับเด็ก และการวิเคราะห์วรรณกรรมเด็กและเยาวชน
 อนุกรรมการฝ่ายคัดสรรสื่อและสิ่งพิมพ์แก่สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
 กรรมการตัดสินการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด รางวัลสำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก รางวัลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
 บรรณาธิการหนังสือเด็กและเยาวชนแก่สำนักพิมพ์ต่างๆ

3. ชื่อ นางสาวระพีพรรณ พัฒนาเวช
- สถานที่ทำงาน ทำอาชีพบรรณาธิการอิสระ และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการผลิตหนังสือเด็ก
- วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- บรรณาธิการหนังสือเด็กและเยาวชนแก่สำนักพิมพ์ต่างๆ ได้แก่ สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก วารสารเกี่ยวกับ บรรณาธิการวรรณกรรมเยาวชนคลาสสิก เรื่อง แพดดิงตัน (Paddington) บรรณาธิการหนังสือภาพความรู้สำหรับเยาวชน ชุดเรื่องเล่าจากความตายเรื่อง ดินแดนอีิปต์ โบราณ กรีก โบราณ และ โรมัน ฯลฯ
- มีผลงานหนังสือภาพสำหรับเด็กเรื่อง เล่นแปลงกาย ปลายทางใคร
- มีผลงานแปลวรรณกรรมสำหรับเด็ก เรื่อง ดิลลี่ ไคโนจอมกวน และแปลหนังสือภาพสำหรับเด็ก เรื่อง เจ้าตัวเล็ก กระจายแต่งงาน แก้อีของปีเตอร์ แฮร์รี่หมามอมแมม และถนนสายฟ ฟัน
- มีผลงานเขียนหนังสือชื่อ เที้ยว อ่าน เล่น สร้างสมอง สร้างพลังเด็ก พลังดี ร่วมกับ อาจารย์ชีวัน วิสาสะและ คุณจารุวรรณ ธนพัฒนากุล
- กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ผลักดันการพัฒนาหนังสือภาพสำหรับเด็ก และกรรมการสมาคมไทยสร้างสรรค์ ทำงานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยการอ่าน
- ผู้จัดการ โครงการการสร้างสรรค์หนังสือภาพสำหรับเด็ก (Baby Book Seminar in Bangkok) สนับสนุน โดยกองทุนสื่อสุขภาวะเยาวชน (สสย.)
4. ชื่อ นางสาวอรทัย รอดน้อย
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์
- วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ
- ครูสอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่มี English Program และ โรงเรียนนานาชาติ
- หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ครูสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาและ
มัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้ประเมินภายนอกภายใต้สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมิน
คุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5. ชื่อ

นางสาวปิ่นกาญจน์ วัชรปาณ

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์

วุฒิการศึกษา

อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

การศึกษาภาษาเชิงประวัติ

ผู้ช่วยสอนนิสิตปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชาการเขียนเพื่อวิชาชีพ

ครูสอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา และ โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพหนังสือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน**เรื่อง เพื่อนรักสี่ขา****สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4****สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ**

*****

คำชี้แจง

1. แบบประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ใช้สำหรับประเมินเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา
2. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ
3. วัตถุประสงค์ในการประเมินหนังสือส่งเสริมการอ่านนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข หนังสือให้มีประสิทธิภาพแบบประเมินคุณภาพ

ตอนที่ 1   **ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ**

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งมีหัวข้อประเมินทั้งหมด 5 ด้าน คือ เนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและการจัดรูปแบบ และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

5	หมายถึง	ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	ท่านคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เพื่อนรักสี่ขา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เนื้อเรื่อง					
1.1 ชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน					
1.2 ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง					
1.3 เนื้อเรื่องมีแก่นเรื่องที่ชัดเจน					
1.4 เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
1.5 เนื้อเรื่องสนุกสนานติดตาม					
1.6 เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรม					
1.7 เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
1.8 คำถามท้ายเล่มเหมาะสมและให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน					
2. จำนวนภาษา					
2.1 จำนวนและภาษาถูกต้องตามหลักเกณฑ์					
2.2 จำนวนและภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
2.3 จำนวนและภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
2.4 จำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่าน					
2.5 การสะกดคำถูกต้อง					
2.6 การเว้นวรรคและย่อหน้าถูกต้อง					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เพื่อนรักสี่ขา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ภาพประกอบ					
3.1 ภาพประกอบชัดเจน สวยงาม ชวนให้น่าอ่าน					
3.2 ภาพประกอบสื่อความได้ชัดเจน					
3.3 ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง					
3.4 ปริมาณของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง					
3.5 ภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
3.6 การจัดวางภาพประกอบเหมาะสม					
3.7 ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน					
4. รูปเล่มและการจัดรูปแบบ					
4.1 หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน					
4.2 หน้าปกสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อเรื่อง					
4.3 ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและวัยของผู้อ่าน					
4.4 ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
4.5 ปริมาณหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					
4.6 การจัดหน้ากระดาษโดยรวมเหมาะสม					
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน					
5.2 ช่วยปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
5.3 ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
5.4 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียน ครู และผู้สนใจ					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและ การจัดรูปแบบ และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ลงในช่องว่าง ตามความคิดของท่าน

1. เนื้อเรื่อง

.....

.....

.....

2. จำนวนภาษา

.....

.....

.....

3. ภาพประกอบ

.....

.....

.....

4. รูปเล่มและการจัดรูปแบบ

.....

.....

.....

5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง
นางเมทินี สว่างศรี ไวท์

ภาคผนวก ก

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นำหนังสือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหนังสือแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ คือ เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อเรื่อง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านเนื้อเรื่อง	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. ชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน	1	2	2	-	-	3.8	มาก
2. ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	3	1	1	-	-	4.4	มาก
3. เนื้อเรื่องมีแก่นเรื่องที่ชัดเจน	1	2	1	1	-	3.6	มาก
4. เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	2	1	2	-	-	4.0	มาก
5. เนื้อเรื่องสนุกชวนติดตาม	-	2	2	-	1	3.0	มาก
6. เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือ คุณธรรม	1	3	1	-	-	4.0	มาก
7. เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1	2	1	1	-	3.6	มาก
8. คำถามท้ายเล่มเหมาะสมและให้ประโยชน์แก่ ผู้อ่าน	-	4	-	1	-	3.6	มาก
รวม	9	17	10	3	1	3.75	มาก

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าด้านเนื้อเรื่องมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.6 ถึง 4.4 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.75 แสดงว่าด้านเนื้อเรื่องมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านสำนวนภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านสำนวนภาษา	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. สำนวนและภาษาถูกต้องตามหลักเกณฑ์	1	3	1	-	-	4.0	มาก
2. สำนวนและภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	1	4	-	-	-	4.2	มาก
3. สำนวนและภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	-	4	1	-	-	3.8	มาก
4. สำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่าน	-	3	1	1	-	3.4	ปานกลาง
5. การสะกดคำถูกต้อง	3	2	-	-	-	4.6	มากที่สุด
6. การเว้นวรรคและย่อหน้าถูกต้อง	2	3	-	-	-	4.4	มาก
รวม	7	21	2	1	-	4.07	มาก

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่าด้านสำนวนภาษามีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.4 ถึง 4.6 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.07 แสดงว่าด้านสำนวนภาษามีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านภาพประกอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. ภาพประกอบชัดเจน สวยงาม ชวนให้น่าอ่าน	1	3	-	-	1	3.6	มาก
2. ภาพประกอบสื่อความได้ชัดเจน	2	1	1	1	-	3.8	มาก
3. ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	2	1	1	-	1	3.6	มาก
4. ปริมาณของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	-	4	1	-	-	3.8	มาก
5. ภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	1	2	2	-	-	3.8	มาก
6. การจัดวางภาพประกอบเหมาะสม	-	2	2	1	-	3.2	ปานกลาง
7. ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการของผู้อ่าน	1	2	1	-	1	3.4	ปานกลาง
รวม	7	15	8	2	3	3.6	มาก

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่าด้านภาพประกอบมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.2 ถึง 3.8 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.6 แสดงว่าด้านภาพประกอบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 4 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านรูปแบบและการจัดรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านรูปแบบและการจัดรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน	1	1	2	1	-	3.4	ปานกลาง
2. หน้าปกสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อเรื่อง	3	1	1	-	-	4.4	มาก
3. ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และวัยของผู้อ่าน	1	1	3	-	-	3.6	มาก
4. ขนาดและรูปแบบของตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน	2	3	-	-	-	4.4	มาก
5. ปริมาณหน้าของหนังสือเหมาะสมกับวัยของ ผู้อ่าน	2	2	-	1	-	4.0	มาก
6. การจัดหน้ากระดาษโดยรวมเหมาะสม	1	2	2	-	-	3.8	มาก
รวม	10	10	8	2	-	3.93	มาก

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่าด้านรูปแบบและการจัดรูปแบบมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.4 ถึง 4.4 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.93 แสดงว่าด้านรูปแบบและการจัดรูปแบบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	5	4	3	2	1		
1. ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน	2	1	1	-	1	3.6	มาก
2. ช่วยปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์	3	-	1	1	-	4.0	มาก

3. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน	2	1	1	-	1	3.6	มาก
4. เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียน ครู และผู้สนใจ	2	1	1	-	1	3.6	มาก
รวม	9	3	4	1	3	3.7	มาก

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.6 ถึง 4.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.7 แสดงว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง เพื่อนรักสี่ขา

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อ.....ชั้น.....

ตอนที่ 1 ประเมินระดับความคิดเห็น

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การตัดสินดังนี้

3	หมายถึง	นักเรียนคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับมาก
2	หมายถึง	นักเรียนคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับปานกลาง
1	หมายถึง	นักเรียนคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับน้อย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เพื่อนรักสี่ขา	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. เนื้อเรื่อง			
1.1 ชื่อเรื่องน่าสนใจทำให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่าน			
1.2 เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม			
1.3 เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสม			
1.4 คำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น			
2. ส่วนวนภาษา			
2.1 ส่วนวนและภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย			
2.2 ส่วนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่าน			
3. ภาพประกอบ			
3.1 ภาพประกอบสวยงามชวนให้น่าอ่าน			
3.2 ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น			
3.3 จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง			
4. รูปเล่มและการจัดรูปแบบ			
4.1 หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน			
4.2 ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม			
4.3 ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย			

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง เพื่อนรักลิซ่า	ระดับคะแนน		
	3	2	1
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
5.1 เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือคุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้			
5.2 คำถามท้ายเล่มช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยมากขึ้น			
5.3 เมื่ออ่านจบแล้วทำให้รู้สึกอยากอ่านหนังสือแบบนี้อีก			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว โปรดเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและการจัดรูปแบบ และคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ลงในช่องว่าง ตามความคิดของนักเรียน

1. เนื้อเรื่อง.....

.....

2. จำนวนภาษา.....

.....

3. ภาพประกอบ.....

.....

4. รูปเล่มและการจัดรูปแบบ.....

.....

5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ.....

.....

ภาคผนวก จ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

นำหนังสือไปทดลองให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนนานาชาติ เซนต์สตีเฟนส์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คนอ่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพตามแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหนังสือจากนักเรียน คือ เกณฑ์การตัดสินจากคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมในระดับน้อย

ตารางที่ 6 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านเนื้อเรื่อง โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านเนื้อเรื่อง	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	3	2	1		
1. ชื่อเรื่องน่าสนใจทำให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่าน	5	5	-	2.5	ปานกลาง
2. เนื้อเรื่องสนุก ชวนติดตาม	6	4	-	2.6	มาก
3. เนื้อเรื่องมีความยาวเหมาะสม	5	5	-	2.5	ปานกลาง
4. คำถามท้ายเล่มช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น	8	2	-	2.8	มาก
รวม	24	16	-	2.6	มาก

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่าด้านเนื้อเรื่องมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.8 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.6 แสดงว่าด้านเนื้อเรื่องมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 7 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านสำนวนภาษา โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านสำนวนภาษา	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	3	2	1		
1. สำนวนและภาษาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	10	-	-	3.0	มาก
2. สำนวนและภาษาสละสลวยน่าอ่าน	7	3	-	2.7	มาก

รวม	17	3	-	2.85	มาก
-----	----	---	---	------	-----

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่าด้านสำนวนภาษามีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.7 ถึง 3.0 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.85 แสดงว่าด้านสำนวนภาษามีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 8 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านภาพประกอบ โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านภาพประกอบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	3	2	1		
1. ภาพประกอบสวยงามชวนให้น่าอ่าน	6	4	-	2.6	มาก
2. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ชัดเจน ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น	7	3	-	2.7	มาก
3. จำนวนของภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	5	5	-	2.5	ปานกลาง
รวม	18	12	0	2.6	มาก

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่าด้านภาพประกอบมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.7 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.6 แสดงว่าด้านภาพประกอบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 9 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	3	2	1		
1. หน้าปกสวยงามดึงดูดความสนใจของนักเรียน	7	3	-	2.7	มาก
2. ขนาดเล่มของหนังสือเหมาะสม	8	2	-	2.8	มาก
3. ขนาดและรูปแบบตัวอักษรชัดเจนอ่านง่าย	9	1	-	2.9	มาก
รวม	24	6	0	2.8	มาก

จากตารางที่ 9 สรุปได้ว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.7 ถึง 2.9 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.8 แสดงว่าด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ตารางที่ 10 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยนักเรียน

ความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	3	2	1		
1. เนื้อเรื่องสอดแทรกความรู้ ข้อคิด หรือ คุณธรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้	8	2	-	2.8	มาก
2. คำถามท้ายเล่มช่วยให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาไทย มากขึ้น	5	5	-	2.5	ปานกลาง
3. เมื่ออ่านจบแล้วทำให้รู้สึกอยากอ่านหนังสือ แบบนี้อีก	9	1	-	2.9	มาก
รวม	22	8	0	2.73	มาก

จากตารางที่ 10 สรุปได้ว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 ถึง 2.9 คิดเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.73 แสดงว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางเมทินี สว่างศรี ไวท์
วัน เดือน ปี เกิด	29 สิงหาคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
ที่อยู่ปัจจุบัน	เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การสอนคณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ศึกษาศาสตรบัณฑิต (มัธยมศึกษา-ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร